

2209/A

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEK
PROGRAMI

SONUÇ RAPORU

PROJE BAŞLIĞI: Meslek Yüksekokulu Mezunlarının Sektör Değerlendirmesi, Elde Ettikleri Konum ve Memnuniyet Durumları: M.Ü. Basım ve Yayım Teknolojileri Programı Örneği

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜNÜN ADI: Ebru KEMENT

DANIŞMANININ ADI: Doç. Dr. Gülhan ACAR BÜYÜKPEHLİVAN

GENEL BİLGİLER

PROJENİN KONUSU	Basım ve Yayım Teknolojileri Programı mezunlarının sektördeki konumları ve iş memnuniyetlerinin incelenmesi.
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜNÜN ADI	Ebru KEMENT
DANIŞMANIN ADI	Doç. Dr. Gülhan ACAR BÜYÜKPEHLİVAN
PROJE BAŞLANGIÇ VE BİTİŞ TARİHLERİ	08.04.2025-08.04.2026

1. Giriş

Yükseköğretim kurumlarının en temel amaçlarından biri, mezun ettiği bireyleri yalnızca akademik yeterliliklerle değil, aynı zamanda sektörel ihtiyaçlara yanıt verebilecek donanımlarla iş yaşamına hazırlamaktır. Bu bağlamda meslek yüksekokulları; uygulama temelli eğitim yapısı, sektörle iç içe gelişen müfredat anlayışı ve nitelikli ara eleman yetiştirme misyonuyla istihdam açısından kritik bir rol üstlenmektedir (Tektaş et al., 2009). Özellikle sanayi ve üretim odaklı bölümlerde eğitim programlarının içeriğinin, hızla değişen piyasa koşulları ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi, mezunların istihdam olanaklarını doğrudan etkileyen önemli bir faktördür (Özsoy & Uğur, 2018).

Türkiye’de meslek yüksekokulu mezunlarının istihdam durumlarına yönelik yapılan çalışmalar, mezunların aldıkları eğitimin niteliği ile iş yaşamındaki başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır (Kalaycı & Öztürk, 2018; Yıldız & Açikel, 2022). Ancak bu ilişkinin sürdürülebilir ve işlevsel olabilmesi, mezunlara yönelik düzenli geri bildirim mekanizmalarının kurulmasıyla mümkündür. Bu nedenle mezun izleme sistemlerinin oluşturulması yalnızca eğitim kurumlarının kendi programlarını değerlendirmeleri açısından değil; aynı zamanda kamu politikalarının şekillendirilmesi, müfredat geliştirme süreçlerinin yönlendirilmesi ve istihdam stratejilerinin planlanması açısından da önemli bir veri kaynağıdır (İbileme, 2019).

Bu çalışma, TÜBİTAK 2209-A 2024/1 proje dönemi kapsamında yürütülmektedir. Araştırma, Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Basım ve Yayım Teknolojileri Programı’ndan 2007 ile 2024 yılları arasında mezun olmuş bireylerle yeniden iletişim kurarak, mezunların kariyer yolculuklarını, sektörde edindikleri

pozisyonları, iş tatmini düzeylerini ve aldıkları eğitimin iş gücüne katkısını kapsamlı bir biçimde incelemeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte araştırma; programa ilişkin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerin belirlenmesi, mevcut eğitim içeriğinin sektör ihtiyaçlarıyla ne ölçüde örtüştüğünün analiz edilmesi ve geleceğe yönelik iyileştirme önerilerinin sunulması açısından da önemli çıktılar üretmeyi hedeflemektedir.

Basım ve yayım sektörü, dijitalleşmenin etkisiyle son yıllarda önemli bir yapısal dönüşüm geçirmiştir. Geleneksel ofset sistemlerinden dijital baskı teknolojilerine geçişin hızlanması, sektörde çalışacak bireylerin sahip olması gereken teknik ve yazılımsal yetkinliklerin de değişmesine neden olmuştur (Walker & Sorce, 2009). Bu nedenle mezunların söz konusu dönüşüme ne ölçüde uyum sağlayabildiği, aldıkları eğitimin mesleki yeterlilik kazandırma kapasitesi ve sektördeki rekabet güçleri araştırmanın temel inceleme alanlarından birini oluşturmaktadır.

Öte yandan mezunlarla kurulan sürdürülebilir iletişim yalnızca program kalitesinin değerlendirilmesine katkı sağlamakla kalmayıp; aynı zamanda iş ve staj fırsatlarının artırılmasına, deneyim paylaşımının teşvik edilmesine ve mezunlar arasında profesyonel dayanışma ağlarının geliştirilmesine de katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda araştırma süreci yalnızca istihdam verilerinin toplanmasını değil, aynı zamanda uzun süredir eksikliği hissedilen bir mezun bilgi sisteminin yeniden yapılandırılmasına ve mezunlara yönelik sosyal ile mesleki organizasyonların oluşturulmasına da zemin hazırlamayı amaçlamaktadır.

Bu çalışma, Basım ve Yayım Teknolojileri Programı özelinde yürütülen kapsamlı mezun değerlendirme araştırmalarından biri niteliğindedir. 2007–2024 yılları arasındaki mezunları kapsamı bakımından geniş bir zaman dilimini ele almakta ve mezunların eğitim sürecine, iş yaşamına ve sektörel gelişmelere ilişkin görüşlerini çok yönlü bir şekilde ortaya koymaktadır. Elde edilen bulguların yalnızca mevcut müfredatın değerlendirilmesine değil; aynı zamanda benzer meslek yüksekokulu programlarında mezun takibi, eğitim-sektör uyumu ve nitelikli insan kaynağı yetiştirme süreçlerine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Rapor dönemlerinde yapılan çalışmalar

- Mezun profiline yönelik anket soruları hazırlandı.
- Anket soruları, açık ve kapalı uçlu olarak tasarlandı; geçerlilik ve anlaşılabilirlik açısından gözden geçirildi.
- Anket formu, iş yaşamı, iş tatmini, eğitim-iş uyumu ve sektörel beklentiler gibi temel başlıkları kapsayacak şekilde yapılandırıldı.
- Etik kurul başvurusu tamamlandı ve gerekli etik onay alındı.
- Veri toplama sürecinde kullanılacak iletişim yolları (e-mail, SMS, sosyal medya, yüz yüze) planlandı.
- Anketin çevrim içi uygulanmasına yönelik teknik altyapı hazırlandı.
- 2007–2024 yılları arasında mezun olan 1126 kişiye e-posta ve SMS aracılığıyla anket gönderildi.
- İlk geri dönüşler toplanarak veri kaydı başlatıldı.
- Erişim sağlanan mezun sayısı analiz edilerek anket katılım oranları belirlendi.
- Ankete yanıt vermeyen mezunlara telefonla ulaşılarak proje hakkında bilgilendirme yapıldı.
- Mezunlara katılım çağrısı yapılırken projenin önemi ve amacı açıklandı.
- E-posta ve telefonla ulaşılamayan mezunlara sosyal medya üzerinden ulaşım sağlanmaya çalışıldı.
- Bu süreçte iletişim kurulan mezunların sayısı takip edildi ve katılım durumu analiz edildi.
- Dijital iletişim yollarıyla ulaşılamayan mezunlar için yüz yüze görüşme süreci başlatıldı.
- İstanbul'da ikamet eden mezunlarla fiziksel adresleri üzerinden iletişim kurulup yüz yüze anket uygulandı.
- Yüz yüze görüşmelerde gönüllülük esasına ve etik ilkeler çerçevesine özen gösterildi.
- Yüz yüze uygulamalarla erişilen yeni katılımcılar veri tabanına eklendi.
- Tüm veriler Microsoft Excel ortamına aktarıldı ve sistematik biçimde sınıflandırıldı.
- Veriler, istatistik analiz programları kullanılarak analiz edildi.
- Uygun istatistiksel testlerle veriler yorumlandı.
- Sonuçlar tablolar ve grafiklerle görselleştirildi, anlamlı bulgular raporlaştırıldı.

- Bulgular ışığında programın güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri belirlendi.

3. PROJE YÖNETİMİ:

3.1 İş-Zaman Çizelgesi

Proje başvuru formunda verilen iş paketlerine yönelik tamamlanma oranları tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. İş-Zaman Tablosu

İP No	İş Paketlerinin Adı ve Hedefleri	Kim(ler) Tarafından Gerçekleştirileceği	Zaman Aralığı (..-.. Ay)	Başarı Ölçütü ve Projenin Başarısına Katkısı	Tamamlanma Durumu
1	Anket sorularının hazırlanması ve etik kurul onayının alınması	Doç. Dr. Gülhan ACAR BÜYÜKPEHLİVAN Ebru KEMENT Ahsen Emine TUFAN Eylül TAKMAZ Emir KARTAL Tekbire KURU	1-3.Ay	Online ankette sorulacak soruların amaç ve hedeflerimizi karşılayacak şekilde hazırlanması ve etik kurul onayını almak %35	Anket soruları, projenin amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanmış; uzman görüşleriyle yenilenmiştir. Hazırlanan anket formu, etik kurul başvurusuna sunulmuş ve onay alınarak bu aşama başarıyla tamamlanmıştır.
2	E-mail ve sms yoluyla anketlerin mezunlara iletilmesi	Ahsen Emine TUFAN Tekbire KURU	4-5. Ay	Hazırlanan anket sorularının e-mail ve sms yolu ile mezunlara ulaştırılması ve geri dönüş almak %30	Hazırlanan anket, mezunların iletişim bilgileri kullanılarak e-posta ve SMS yoluyla taraflarına iletilmiş ve veri toplama süreci başlatılmıştır.
3	Ankete katılım sağlamayan mezunlara anketin önemini kavratmak için telefon ile iletişime geçilmesi	Ebru KEMENT Ahsen Emine TUFAN Eylül TAKMAZ Emir KARTAL Tekbire KURU	5-6. Ay	Online anketin ulaştırıldığı fakat geri dönüşün alınmadığı mezunlar ile telefon görüşmeleri yapmak %5	Ankete katılım göstermeyen mezunlara, anketin amacı ve önemi anlatılarak telefonla birebir iletişim kurulmuş ve katılıma teşvik edilmiştir.
4	Hiç ulaşılamayan mezunlara sosyal medya üzerinden	Ahsen Emine TUFAN Eylül TAKMAZ	6-7. Ay	Online ve telefon üzerinden ulaşılamayan mezunlara sosyal medya ile ulaşılmaya çalışılarak	Telefonla ulaşılamayan mezunlara sosyal medya

	ulaşılmaya çalışılması			anketin doldurulmasını sağlamak %5	platformları aracılığıyla erişim sağlanmıştır.
5	İletişim sağlanamayan mezunların adreslerine gidilip yüz yüze anket uygulanması	Eylül TAKMAZ Emir KARTAL Ebru KEMENT	8-9. Ay	Online, telefon ve sosyal medya ile ulaşılamayan İstanbul ili içinde ikamet eden mezunlara ulaşılp yüz yüze anket uygulamak %5	Telefon ve diğer iletişim yollarıyla ulaşılamayan mezunların adreslerine gidilerek yüz yüze anket uygulama çalışmaları başlatılmıştır.
6	Anket sonuçlarının ve raporlanmasının excel ve uygun istatistik analiz programları ile gerçekleştirilmesi	Doç. Dr. Gülhan ACAR BÜYÜKPEHLİVAN Ebru KEMENT Tekbire KURU	9-12. Ay	Elde edilen anket sonuçları excel ortamına aktararak verileri gerekli uygun istatistik analiz programları ile yorumlamak %20	Toplanan anket verileri, Excel ve uygun istatistiksel analiz programları kullanılarak analiz edilmiş, sonuçlar detaylı bir şekilde raporlanmıştır.

3.2 Risk Yönetimi

Tablo 2. Risk Yönetimi Tablosu

İP No	En Önemli Riskler	Risk Yönetimi (B Planı)	Risk Durumu
1	Ulaşılan mezunların bilgi vermek istememeleri	Bu kişiler, proje üyeleri tarafından projenin önemi, amaçları ve sektöre sağlayacağı katkılar detaylı şekilde aktarılarak projeye katılım için teşvik edilecektir.	Bazı mezunlar bilgi vermek istememiş olsa da, projenin yürütülmesini engelleyecek düzeyde olmadığından risk kısmen gerçekleşmiş ancak proje başarıyla tamamlanmıştır.
2	Mezunlar, özellikle iş tatmini veya eğitimle ilgili geri bildirimlerde duygusal önyargılara sahip olabilmeleri	Anket hazırlama sürecinde bu tür manipüle edilebilecek cevapların önüne geçmek için döngüsel olarak sorular değişik usulde istenen cevabı karşılayacak şekilde tekrar edilecek.	Bazı yanıtlarda duygusal önyargılara rastlanmış olsa da, döngüsel ve çeşitli usullerde hazırlanmış sorular sayesinde bu durumun etkisi minimize edilmiş ve proje sağlıklı şekilde yürütülmüştür.
3	Hiçbir şekilde iletişim sağlanamayan mezunların olması		Bazı mezunlarla iletişim sağlanamaması nedeniyle veri setinde kısmi eksiklikler oluşmuş, ancak bu durum projenin genel

			geçerliliğini etkilemeyecek düzeydedir.
--	--	--	---

3.3 Araştırma Olanakları

Tablo 3. Araştırma Olanakları Tablosu

Kuruluştaki Bulunan Altyapı/Ekipman Türü, Modeli (Laboratuvar, Araç, Makine-Teçhizat, vb.)	Projede Kullanım Amacı	Kullanılma Durumu
Üniversiteye ait telefon, bilgisayar ve internet	Mezunlar ile iletişimde kullanılacaktır.	Kullanıldı.

4. Yaygın Etki

Tablo 4. Araştırma Önerisinde Beklenen Yaygın Etki Tablosu

Yaygın Etki Türleri	Önerilen Araştırmadan Beklenen Çıktı, Sonuç ve Etkiler	Tamamlanma Durumu
Bilimsel/Akademik (Makale, Bildiri, Kitap Bölümü, Kitap)	- Bir ulusal ya da uluslararası dergide makale olarak yayınlanması ve bir sempozyumda da sunulması planlanmaktadır. - Eğitim programının geliştirilmesine yönelik çalıştay talebi olması halinde bulgular, sektör temsilcileri ve akademisyenler tarafından kullanılacaktır.	Sempozyum sunumu gerçekleştirilmiş ve özet metin yayımlanmıştır. Makale çalışması hazırlanmakta olup, ulusal veya uluslararası hakemli bir dergide yayımlanmak üzere başvuru süreci planlanmaktadır.
Ekonomik/Ticari/Sosyal (Ürün, Prototip, Patent, Faydalı Model, Üretim İzni, Çeşit Tescili, Spin-off/Start-up Şirket, Görsel/İşitsel Arşiv, Envanter/Veri Tabanı/Belgeleme Üretimi, Telif Konu Olan Eser, Medyada Yer Alma, Fuar, Proje Pazarı, Çalıştay, Eğitim vb. Bilimsel Etkinlik, Proje Sonuçlarını Kullanacak Kurum/Kuruluş, vb. diğer yaygın etkiler)	- Mezunların anket sonuçlarına göre sektörden beklentileri belirlenip, bu verilerin sektör ile paylaşıp daha kalifiyeli eleman ihtiyacının sağlanması için üniversite-sanayi iş birliği çalışmalarına yol gösterecektir. 2007-2024 yılları arasındaki mezunlara ait veri tabanı oluşturulacaktır.	- Anket sonuçları analiz edilerek mezunların sektöre yönelik beklentileri belirlenmiştir. Bu veriler, üniversite-sanayi iş birliği çalışmalarına katkı sunmak üzere raporlanmış ve ilgili bölümlerle paylaşılmaya hazır hâle getirilmiştir. 2007-2024 yılları arasında mezun olan öğrencilerin iletişim

	1993 yılından beri bölüm özelinde Mezunlar Günü organizasyonu yapılmamıştır. Bu sebeple geri dönüşlere göre mezunlar için bundan sonraki süreçte mezunlar günü tertip ederek her alanda birlik, beraberlik ve iletişimin devamı sağlanacaktır.	ve mezuniyet bilgilerini içeren veri tabanı oluşturulmuş ve analiz sürecinde kullanılmıştır. Anket aracılığıyla mezunlardan Mezunlar Günü organizasyonuna yönelik görüşler toplanmış, bu doğrultuda gelecekte düzenlenecek etkinliklerin planlamasına yönelik ön hazırlıklar yapılmıştır. Katılım isteği gösteren mezun listeleri oluşturulmuştur.
Araştırmacı Yetiştirilmesi ve Yeni Proje(ler) Oluşturma (Yüksek Lisans/Doktora Tezi, Ulusal/Uluslararası Yeni Proje)	- Projede elde edilen bilgi birikimi ile ulusal veya uluslararası yeni projelere akademik olarak katkı sağlaması muhtemeldir. - Araştırma projesi yapma kültürü öğrencilere kazandırılacak, diğer öğrencilere örnek teşkil edecek, lisans ve yüksek lisans öğrenimi esnasında daha geniş kapsamlı bir araştırma projesinin temelini oluşturacaktır. - Bölüme ait tam veri tabanının oluşturulması için BYS sisteminde yer almayan 2000-2007 yılları arasındaki mezunların, bilgilerine manuel olarak ulaşılarak yeni bir projeye zemin hazırlayacaktır.	- Proje sürecinde elde edilen bulgular, ilerleyen dönemlerde ulusal veya uluslararası düzeyde yürütülecek akademik araştırmalara temel oluşturabilecek niteliktedir. Hazırlanan veri seti ve analiz çıktıları, yeni projeler için kullanılmaya uygun şekilde arşivlenmiştir. - Proje, öğrenci katılımıyla yürütülerek araştırma kültürünün gelişmesine katkı sağlamış; proje sürecine aktif katılan öğrenciler, ileri düzeyde akademik çalışmalar için deneyim kazanmıştır. Bu uygulama, bölümdeki diğer öğrencilere de örnek teşkil etmiştir. 2000-2007 yılları arasında mezun olan öğrencilere ait iletişim bilgilerine BYS sistemi dışında manuel yollarla ulaşılması için ön hazırlık yapılmış; bu kapsamda yeni bir proje önerisi geliştirilmesine yönelik zemin hazırlanmıştır.

5. Sonuç

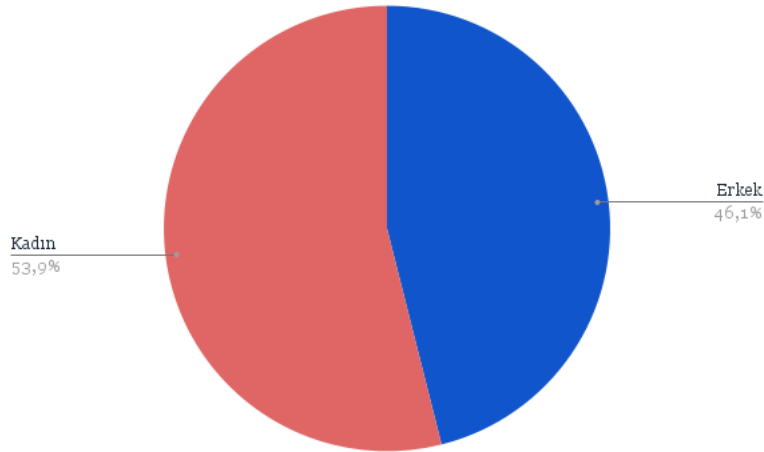
Bu araştırma kapsamında, Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Basım ve Yayım Teknolojileri Programı mezunlarının sektördeki istihdam durumları, elde ettikleri pozisyonlar, iş memnuniyet düzeyleri ve aldıkları eğitimin sektörle uyumu analiz edilmiştir. 2007–2024 yılları arasında mezun olan katılımcılardan elde edilen veriler istatistiksel yöntemlerle değerlendirilmiş ve programın güçlü yönleri ile geliştirilmesi gereken alanlar belirlenmiştir.

Araştırmada ilgili yıllar arasında mezun olan tüm bireylere ulaşılmaya çalışılmış olup, veri toplama süreci sonunda %15,9 oranında katılım sağlanmıştır.

5.1 Demografik Bilgiler

5.1.1 Cinsiyet Dağılımı

Ankete katılım sağlayan mezunların cinsiyet dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %53,9'unun kadın, %46,1'inin erkek olduğu belirlenmiştir.

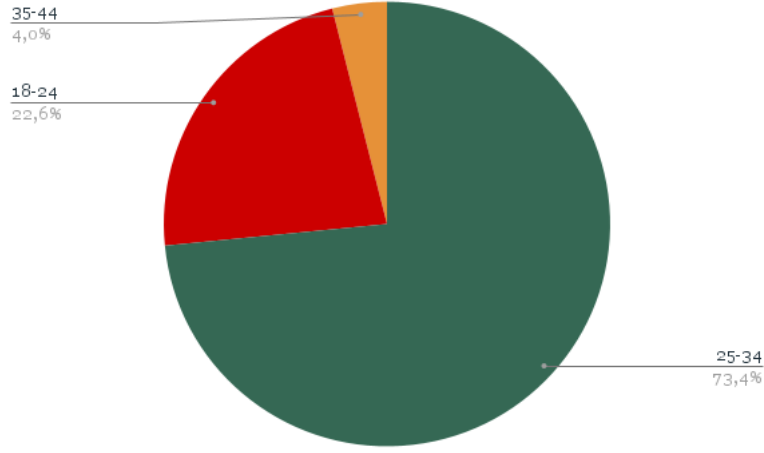

Grafik 1: Cinsiyet Dağılımı

5.1.2 Yaş Dağılımı

Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde, %73,4'ünün 25–34 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bunu %22,6 ile 18–24 yaş grubu takip ederken, %4,0'lık kısmın ise 35–

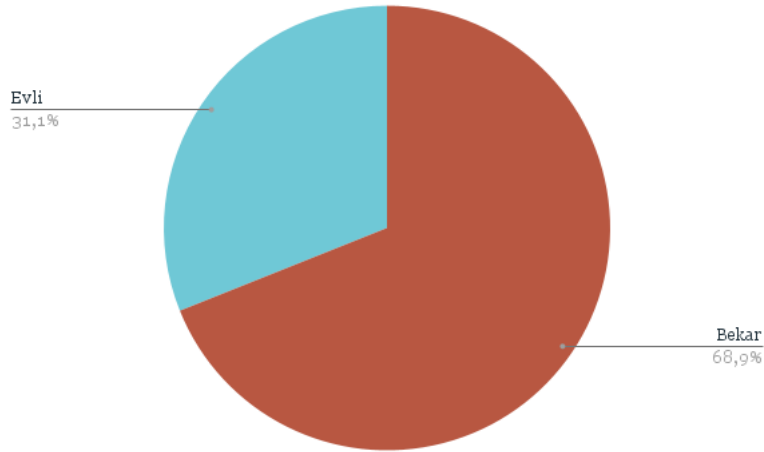
44 yaş aralığında yer aldığı belirlenmiştir. Bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun genç ve erken kariyer döneminde olduğunu göstermektedir.

Grafik 2: Yaş Dağılımı

5.1.3 Medeni Durum Dağılımı

Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde, %68,9'unun bekar, %31,1'inin ise evli olduğu görülmektedir. Bu bulgu, araştırmaya katılan mezunların büyük çoğunluğunun bekar bireylerden oluştuğunu göstermektedir.

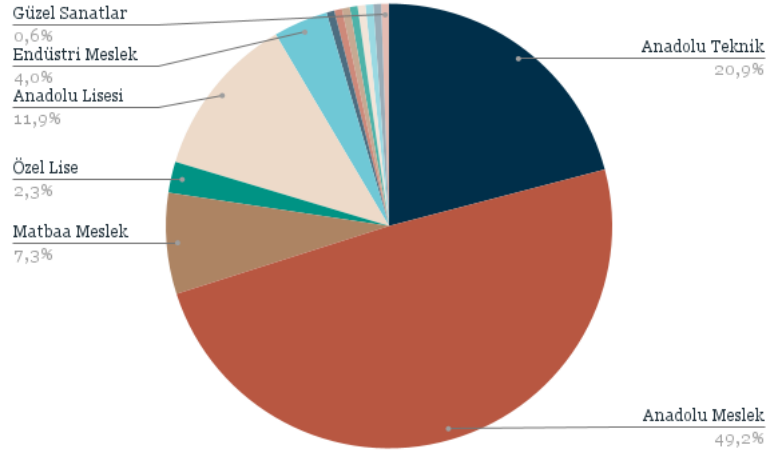

Grafik 3: Medeni Durum Dağılımı

5.1.4 Mezun Olunan Lise Türünün Dağılımı

Katılımcıların mezun oldukları lise türü incelendiğinde, en yüksek oranın %49,2 ile Anadolu Meslek Lisesi mezunlarına ait olduğu görülmektedir. Bunu %20,9 ile Anadolu

Teknik Lisesi ve %11,9 ile Anadolu Lisesi mezunları takip etmektedir. Diğer lise türleri ise daha düşük oranlarda temsil edilmektedir.

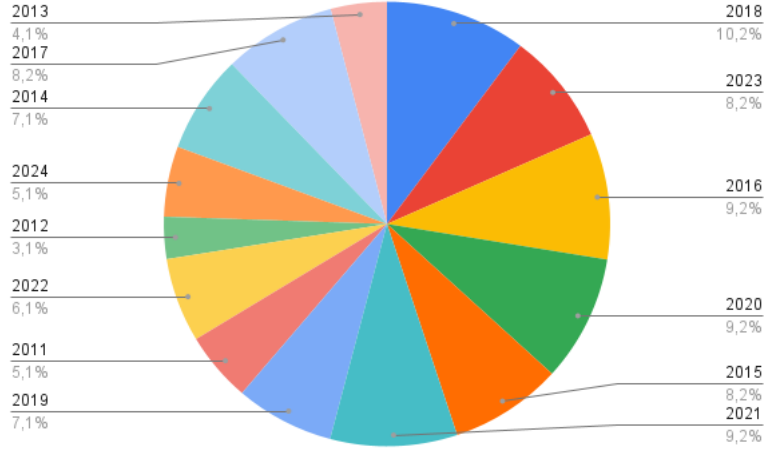
Grafik 4: Mezun Olunan Lise Türünün Dağılımı

5.1.5 Mezunların Mezuniyet Yıllarına Göre Dağılımı

Grafikte katılımcıların mezuniyet yıllarına göre dağılımı incelendiğinde, mezunların özellikle 2015–2021 yılları arasında yoğunlaştığı görülmektedir. En yüksek oran %10,2 ile 2018 yılına aittir. Bunu %9,2 oranlarıyla 2016, 2020 ve 2021 yılları izlemektedir.

Ayrıca 2015, 2017 ve 2023 yılları %8,2, 2014 ve 2019 yılları %7,1 oranına sahiptir. 2022 yılı %6,1, 2011 ve 2024 yılları %5,1, 2013 yılı %4,1 ve 2012 yılı %3,1 ile daha düşük oranlarda temsil edilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, katılımcı grubunun büyük bölümünün son 10 yıl içerisinde mezun olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, araştırmaya katılan mezunların ağırlıklı olarak görece yeni mezunlardan oluştuğunu göstermektedir.

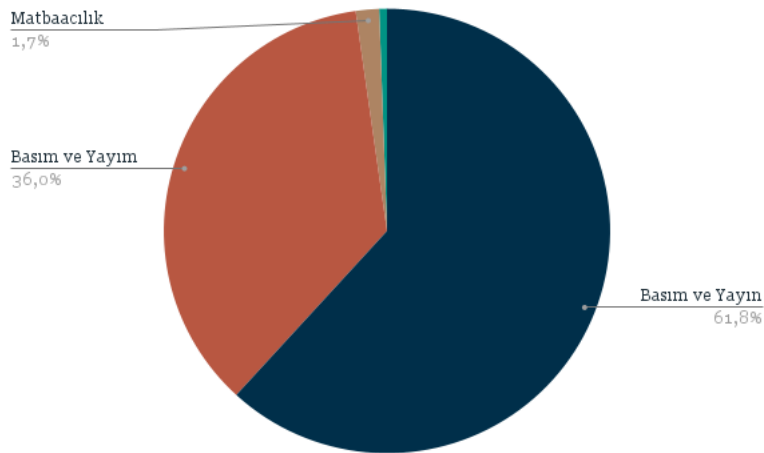

Grafik 5: Mezunların Mezuniyet Yıllarına Göre Dağılımı

5.1.6 Mezun Olunan Bölüme Göre Dağılımı

Verilere göre katılımcıların büyük çoğunluğu %61,8 oranıyla Basım ve Yayın bölümünden mezundur. Bunu %35,6 oranıyla yine Basım ve Yayın alanındaki diğer program mezunları takip etmektedir. Matbaacılık bölümü mezunlarının oranı ise %1,7 ile oldukça düşük düzeydedir.

Elde edilen bulgular, araştırmaya katılan mezunların ağırlıklı olarak Basım ve Yayın alanında eğitim aldıklarını göstermektedir. Bu durum, örneklemin belirli bir bölümde yoğunlaştığını ve alan temelli bir dağılım sergilediğini ortaya koymaktadır.

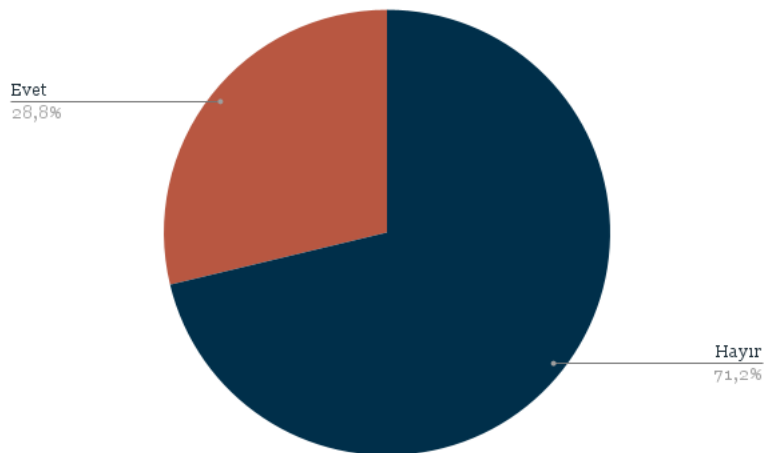
Grafik 6: Mezun Olunan Bölüme Göre Dağılımı

5.1.7 Mezunların Eğitim Olarak Kendi Alanlarında Devam Etme Durumu

Alan uyumu incelendiğinde mezunların %71,2'sinin alan dışında, %28,8'inin ise eğitim aldıkları alanla ilişkili işlerde çalıştığı görülmektedir. Bu oran, program mezunlarının önemli bir bölümünün doğrudan kendi uzmanlık alanlarında istihdam edilmediğini ortaya koymaktadır. Alan dışı istihdam oranının yüksek olması, sektörel istihdam kapasitesinin sınırlı olması, ücret düzeylerinin beklentilerin altında kalması ya da çalışma koşullarının kariyer tercihlerini etkilemesi gibi yapısal faktörlerle ilişkili olabilir.

Bunun yanı sıra mezunların büyük bir kısmının lisans eğitimine devam etmesi, kariyer yönelimlerini değiştirmiş olabilecek önemli bir değişken olarak değerlendirilebilir. Eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte farklı sektörlere geçiş yapılması, programda kazanılan teknik ve analitik becerilerin farklı alanlara aktarılabilir nitelikte olduğunu düşündürmektedir.

Öte yandan alan dışı istihdam oranının yüksek olmasına rağmen mesleki memnuniyet düzeyinin yüksek çıkması, mezunların kariyer tercihlerinin zorunlu değil, bilinçli yönelimler olabileceğine işaret etmektedir. Bu durum, programın yalnızca sektöre özgü teknik yeterlilik değil; aynı zamanda genel mesleki yetkinlik kazandırma işlevi gördüğünü göstermektedir.

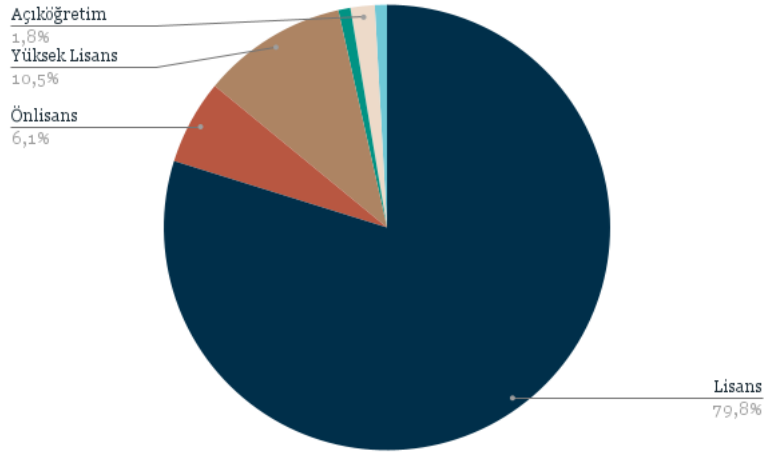

Grafik 7: Mezunların Mezuniyet Sonrası Kendi Alanlarında Çalışmaya Devam Etme Durumu

5.1.8 Devam Edilen Eğitim Alanının Dağılımı

Katılımcıların mezuniyet sonrası devam ettikleri eğitim alanları incelendiğinde, en yüksek oranın %79,8 ile lisans programlarına ait olduğu görülmektedir. Lisans eğitimi %10,5 ile yüksek lisans programları takip etmektedir. Katılımcıların %6,1'i ön lisans düzeyinde eğitimine devam ettiğini belirtirken, %1,8'i açıköğretim programlarında eğitimini sürdürmektedir.

Elde edilen bulgular, mezunların büyük çoğunluğunun eğitimlerini lisans düzeyine tamamlamayı tercih ettiğini göstermektedir. Bununla birlikte, bir kısmının mevcut eğitim düzeyinde kalmayı ya da farklı düzeylerde eğitim seçeneklerini değerlendirmeyi tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Grafik 8: Devam Edilen Eğitim Alanının Dağılımı

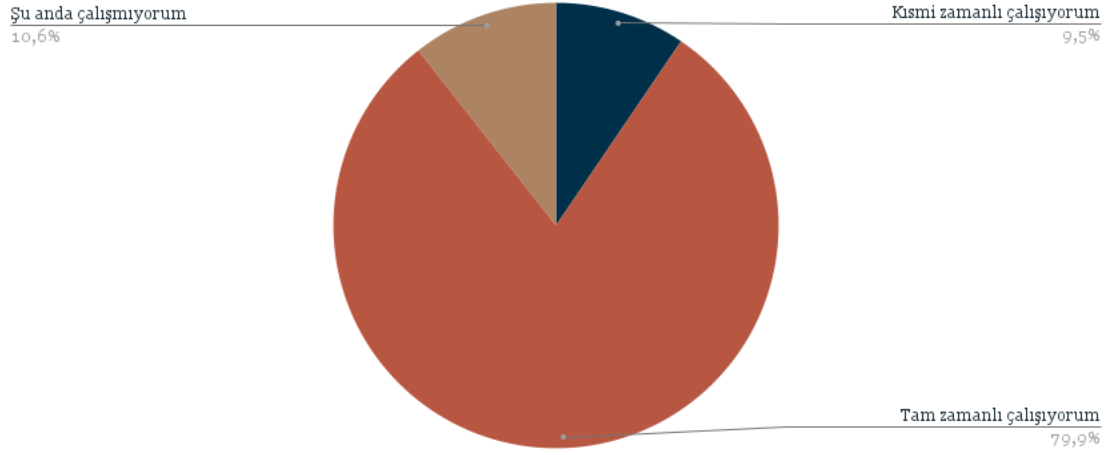
5.2 İstihdam Durumu

5.2.1 Çalışma Durumu Dağılımı

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların büyük çoğunluğu %79,9 oranıyla tam zamanlı olarak çalışmaktadır. Kısmi zamanlı çalışan mezunların oranı %9,5 iken, şu anda çalışmayan mezunların oranı %10,6 olarak belirlenmiştir.

Bu sonuçlar, araştırmaya katılan mezunların önemli bir kısmının aktif olarak iş hayatında yer aldığını göstermektedir. Özellikle tam zamanlı istihdam oranının yüksek olması, mezunların iş gücü piyasasına katılım düzeyinin güçlü olduğunu ortaya

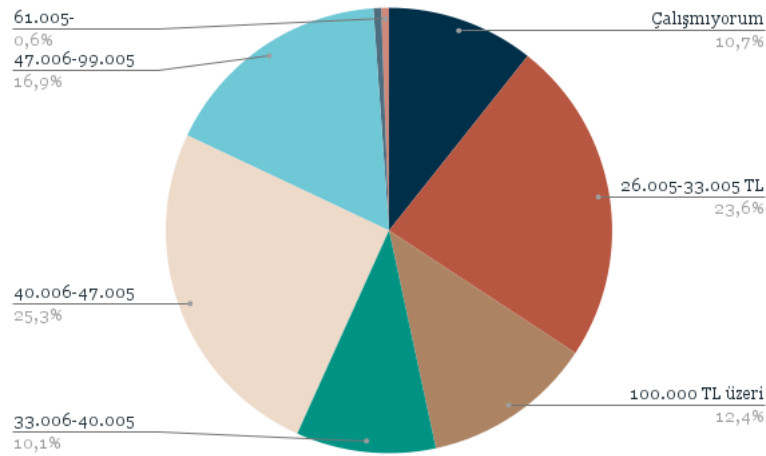
koymaktadır. Bununla birlikte, belirli bir oranda mezunun henüz çalışma hayatına dahil olmadığı da görülmektedir.

Grafik 9: Mezunların Çalışma Durumu Dağılımı

5.2.2 Gelir Düzeyi Dağılımı

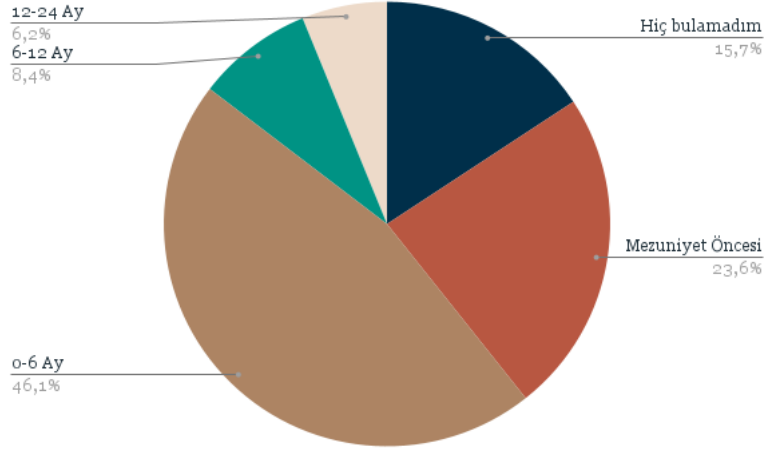
Katılımcıların aylık gelir dağılımları incelendiğinde, en yüksek oranın %25,3 ile 40.006–47.005 TL aralığında olduğu görülmektedir. Bunu %23,6 ile 26.005–33.005 TL aralığı takip etmektedir. Katılımcıların %16,9'u 47.006–99.005 TL aralığında gelir elde ettiğini belirtirken, %12,4'ü 100.000 TL ve üzeri gelir düzeyine sahiptir. %10,1'lik kesim 33.006–40.005 TL aralığında yer almaktadır. Katılımcıların %10,7'si ise çalışmadığını ifade etmiştir.

Grafik 10: Gelir Düzeyi Dağılımı

5.2.3 Mezunların İşe Yerleşme Süresinin Dağılımı

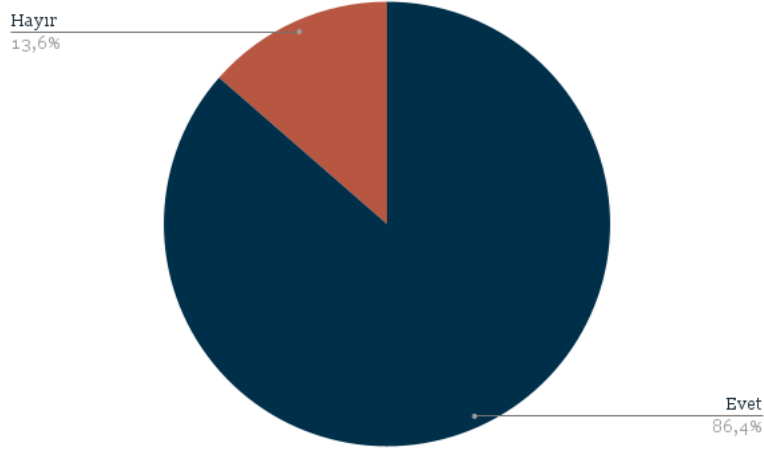
Katılımcıların iş bulma süreleri incelendiğinde, %46,1'inin mezuniyet sonrası ilk 0–6 ay içerisinde iş bulduğu görülmektedir. Katılımcıların %23,6'sı ise mezuniyet öncesinde iş hayatına atıldığını belirtmiştir. %8,4'lük kesim 6–12 ay içerisinde, %6,2'lik kesim ise 12–24 ay arasında iş bulmuştur. Katılımcıların %15,7'si ise henüz iş bulamadığını ifade etmiştir.

Grafik 11: Mezunların İşe Yerleşme Süresinin Dağılımı

5.2.5 Mezunların Bölüm Tercihinde Gönüllülük Durumu

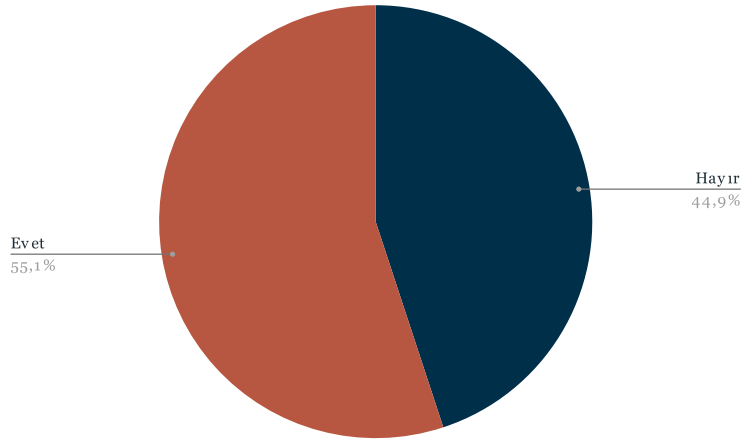
Katılımcıların ilgili soruya verdikleri yanıtların büyük ölçüde “Evet” seçeneğinde yoğunlaştığı görülmektedir. Katılımcıların %86,4’ü “Evet” yanıtını verirken, %13,6’lık kesim “Hayır” cevabını vermiştir. Bu bulgu, araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun söz konusu duruma olumlu yaklaştığını ya da belirtilen koşulu karşıladığını göstermektedir.

Grafik 12: Mezunların Bölüm Tercihinde Gönüllülük Durumu

5.2.6 Mezunların Alanla İlişkili Bir İşte Çalışma Durumu

Katılımcıların Basım ve Yayım Teknolojileri alanı ile ilişkili bir işte çalışma durumları incelendiğinde, %55,1'inin alanla ilişkili bir işte çalıştığı, %44,9'unun ise alan dışı sektörlerde istihdam edildiği görülmektedir. Bu bulgu, mezunların yarısından fazlasının eğitim aldıkları alanla bağlantılı işlerde çalışma imkânı bulabildiğini göstermektedir.

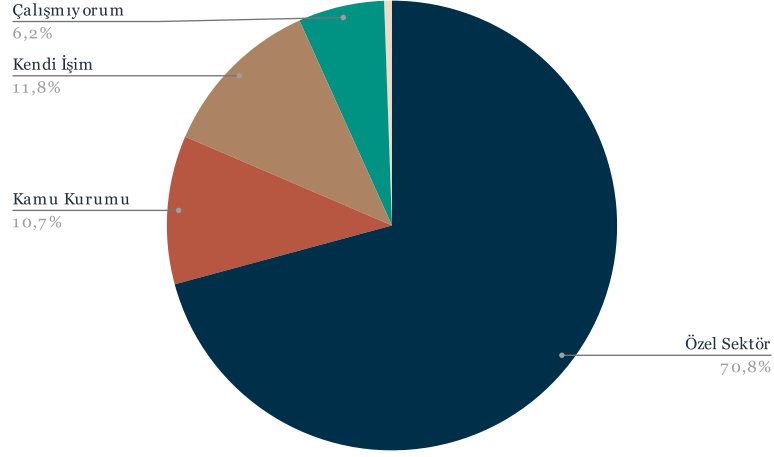

Grafik 13: Mezunların Alanla İlgili Bir İşte Çalışma Durumu

5.2.7 Çalışılan Kurum Türünün Dağılımı

Katılımcıların çalıştıkları kurum türleri incelendiğinde, en yüksek oranın %70,8 ile özel sektörde çalışanlara ait olduğu görülmektedir. Bunu %11,8 ile kendi işini yapanlar ve

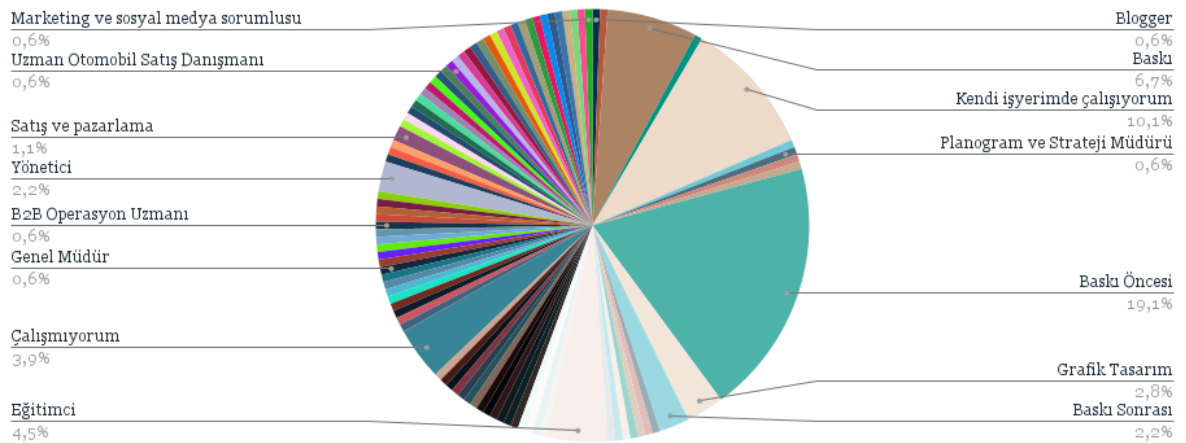
%10,7 ile kamu kurumlarında çalışanlar takip etmektedir. Katılımcıların %6,2'sinin ise hâlihazırda çalışmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, mezunların ağırlıklı olarak özel sektör bünyesinde istihdam edildiğini göstermektedir.

Grafik 14: Çalışılan Kurum Türünün Dağılımı

5.2.8 Kurumdaki Konum Dağılımı

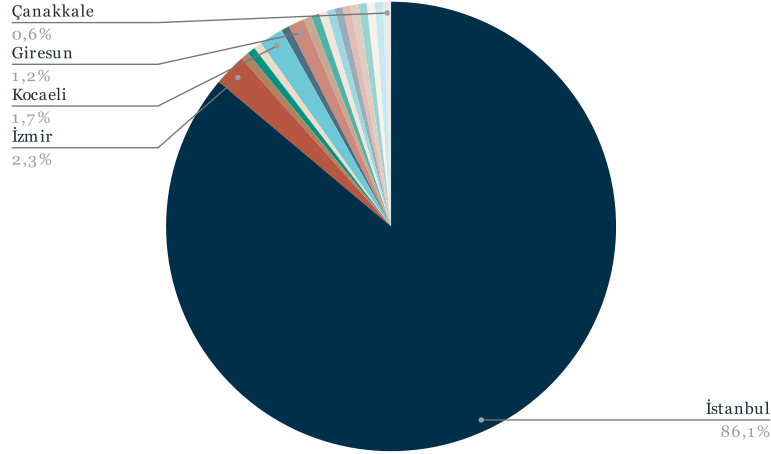
Katılımcıların çalışmakta oldukları kurumlardaki konumları incelendiğinde, en yüksek oranın %19,1 ile baskı öncesi pozisyonlarında çalışanlara ait olduğu görülmektedir. Bunu %10,1 ile kendi iş yerinde çalışanlar ve %6,7 ile baskı pozisyonunda görev alanlar takip etmektedir. Grafik tasarım (%2,8) ve baskı sonrası (%2,2) gibi alanların yanı sıra yönetici, satış, eğitimci ve operasyon gibi farklı pozisyonların da daha düşük oranlarda temsil edildiği tespit edilmiştir.

Grafik 15: Kurumdaki Konum Dağılımı

5.2.9 İşyerinin Bulunduğu Şehir Dağılımı

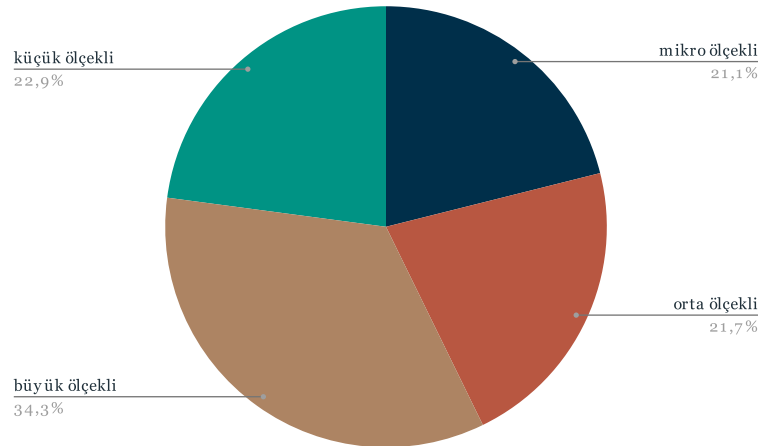
Katılımcıların işyerlerinin bulunduğu şehirler incelendiğinde, %86,1 gibi büyük bir çoğunluğun İstanbul'da çalıştığı görülmektedir. Diğer şehirler ise oldukça düşük oranlarda temsil edilmektedir. Bu durum, basım ve yayım sektörünün büyük ölçüde İstanbul merkezli olarak faaliyet gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Grafik 16: İşyerinin Bulunduğu Şehir Dağılımı

5.2.10 İşyerinin Çalışma Ölçeği Dağılımı

Katılımcıların çalıştıkları işyerlerinin ölçeklerine bakıldığında, %34,3'ünün büyük ölçekli işletmelerde çalıştığı görülmektedir. Bunu %22,9 ile küçük ölçekli, %21,7 ile orta ölçekli ve %21,1 ile mikro ölçekli işletmeler takip etmektedir. Bu bulgu, mezunların farklı ölçeklerdeki işletmelerde istihdam edildiğini göstermektedir.

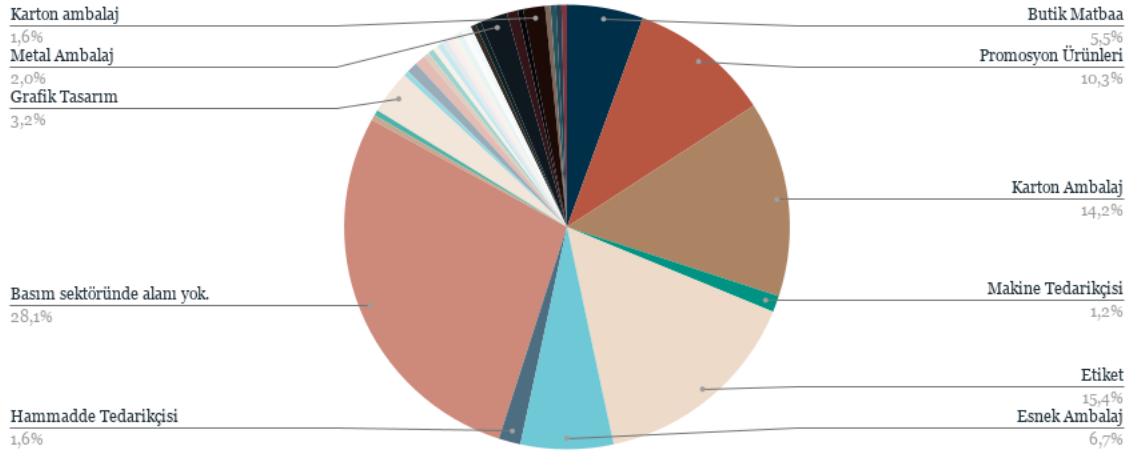
Grafik 17: İşyerinin Çalışma Ölçeği Dağılımı

5.2.11 İşyerinin Basım Sektöründeki Alanı

Grafikte katılımcıların çalıştıkları işyerlerinin faaliyet alanları incelendiğinde, en yüksek oranın %28,1 ile “Basım sektöründe alanı yok” seçeneğine ait olduğu görülmektedir. Bu durum, mezunların önemli bir kısmının doğrudan basım sektöründe faaliyet göstermeyen işletmelerde çalıştığını göstermektedir.

Basım sektörü içerisinde yer alan alanlara bakıldığında ise en yüksek oran %15,4 ile Etiket, ardından %14,2 ile Karton Ambalaj ve %10,3 ile Promosyon Ürünleri alanlarına aittir. Esnek Ambalaj (%6,7) ve Butik Matbaa (%5,5) orta düzeyde temsil edilmektedir. Daha düşük oranlara sahip alanlar arasında Grafik Tasarım (%3,2), Metal Ambalaj (%2,0), Karton ambalaj (%1,6), Hammadde Tedarikçisi (%1,6) ve Makine Tedarikçisi (%1,2) yer almaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, basım sektörü içinde çalışan mezunların ağırlıklı olarak etiket ve ambalaj odaklı alanlarda istihdam edildiği; bununla birlikte kayda değer bir kısmının sektör dışı alanlarda çalıştığı anlaşılmaktadır. Bu durum, mezunların farklı sektörlere de yöneldiğini göstermektedir.

Grafik 18: İşyerinin Basım Sektöründeki Alanı

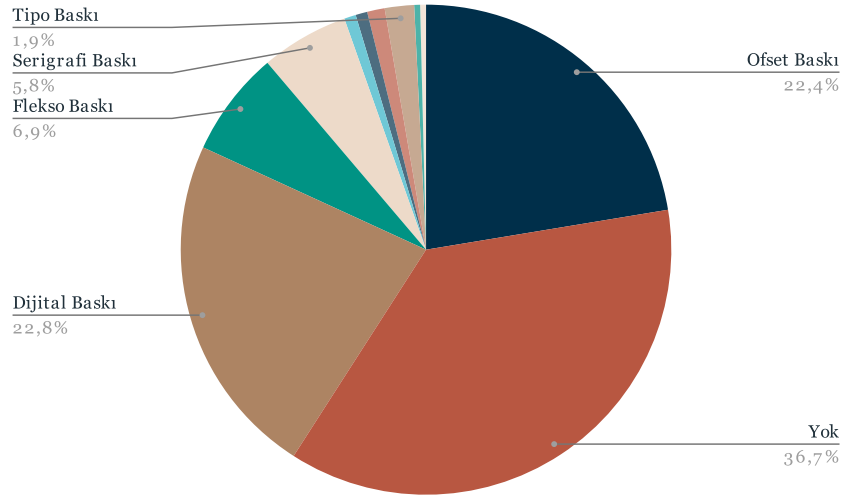
5.2.12 İşyerinde Kullanılan Baskı Sistemlerinin Dağılımı

Katılımcıların işyerlerinde kullanılan baskı sistemleri incelendiğinde, en yüksek oranın %36,7 ile herhangi bir baskı sistemi kullanılmadığını belirten gruba ait olduğu görülmektedir.

Baskı sistemi kullanılan işyerleri arasında ise %22,8 ile dijital baskı ve %22,4 ile ofset baskı en yaygın sistemler olarak öne çıkmaktadır. Bunu %6,9 ile flekso baskı ve %5,8 ile serigrafi baskı takip etmektedir. %1,9 oranında ise tipo baskı kullanılmaktadır.

Bunların dışında daha düşük oranlarda UV baskı (2 kişi), tiftdruk baskı (2 kişi), tampon baskı (3 kişi), DTF baskı (1 kişi) ve susuz ofset baskı (1 kişi) kullanıldığı belirlenmiştir.

Elde edilen bulgular, mezunların önemli bir kısmının doğrudan baskı üretimi yapılmayan işyerlerinde çalıştığını; baskı yapılan işletmelerde ise dijital ve ofset baskı sistemlerinin sektörde baskın konumda olduğunu göstermektedir. Bu durum, sektörde dijitalleşmenin yaygınlığını ve ofset sistemlerin hâlen güçlü bir üretim altyapısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

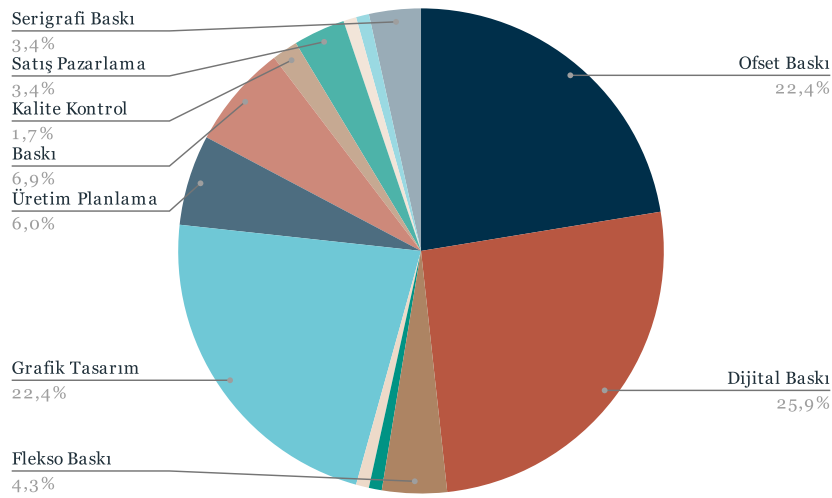
Grafik 19: İşyerinde Kullanılan Baskı Sistemlerinin Dağılımı

5.2.13 Çalışılan Departman Dağılımı

Katılımcıların çalıştıkları departmanlar incelendiğinde, en yüksek oranın %25,9 ile dijital baskı departmanına ait olduğu görülmektedir. Bunu %22,4 ile ofset baskı ve %22,4 ile grafik tasarım departmanları takip etmektedir.

Üretim planlama (%6,0) ve baskı departmanı (%6,9) orta düzeyde temsil edilirken, flekso baskı %4,3 oranında yer almaktadır. Serigrafi baskı ve satış-pazarlama departmanları %3,4 oranında temsil edilmektedir. Kalite kontrol departmanında çalışanların oranı ise %1,7 olarak belirlenmiştir.

Elde edilen bulgular, mezunların ağırlıklı olarak üretim ve tasarım odaklı departmanlarda istihdam edildiğini göstermektedir. Özellikle dijital baskı, ofset baskı ve grafik tasarım alanlarının öne çıkması, sektörde teknik üretim ile görsel tasarım süreçlerinin birlikte önem kazandığını ortaya koymaktadır.

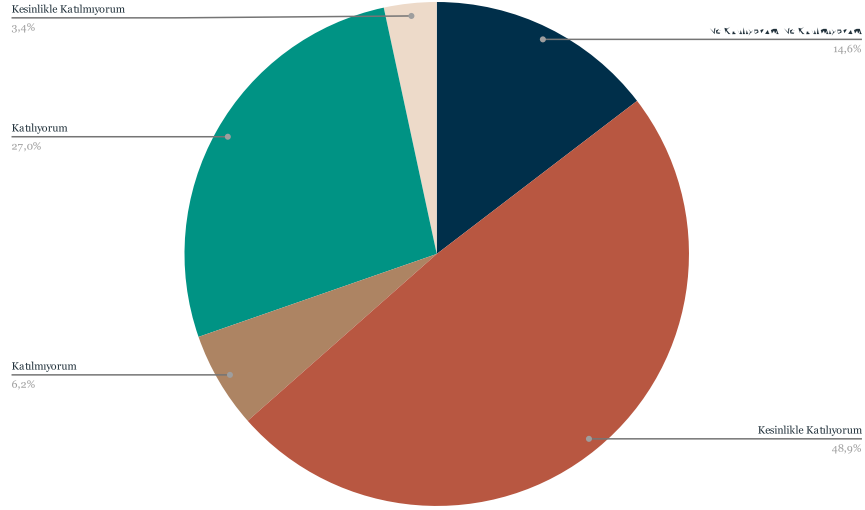
Grafik 20: Çalışılan Departman Dağılımı

5.3 Eğitim Değerlendirme Ölçeğine İlişkin Bulgular

Bu bölümde, mezunların eğitim süreçlerine ilişkin değerlendirmeleri “Eğitim Değerlendirme Ölçeği” kapsamında analiz edilmiştir. Bulgular, katılımcıların üniversite eğitiminin istihdama katkısı, mesleki hazırlık düzeyi, altyapı olanakları, öğretim süreci ve kazanılan becerilere ilişkin algılarını ortaya koymaktadır.

5.3.1 Üniversite Eğitiminin İstihdama Katkısına İlişkin Görüşler

Katılımcıların %48,9'u “Kesinlikle Katılıyorum”, %27,0'ı “Katılıyorum” yanıtını vermiştir. Buna karşılık %6,2'si “Katılmıyorum”, %3,4'ü “Kesinlikle Katılmıyorum” görüşündedir. %14,6'lık kesim kararsızdır. Elde edilen bulgular, üniversite eğitiminin istihdama katkı sağladığı yönünde güçlü bir algı bulunduğunu göstermektedir.

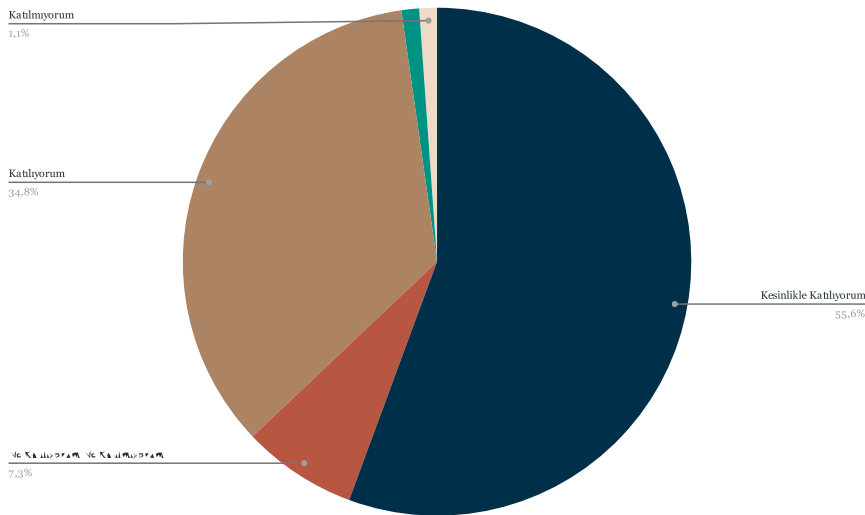

Grafik 21: Üniversite Eğitiminin İstihdama Katkısına İlişkin Görüşler

5.3.2 Eğitim Sürecinde Mesleki Yönlendirme

Katılımcıların %55,6'sı "Kesinlikle Katılıyorum", %34,8'i "Katılıyorum" yanıtını vermiştir. Olumsuz görüş oranı %1,1 düzeyinde kalmıştır. %7,3'lük kesim kararsızdır.

Sonuçlar, eğitim sürecinde meslek yaşamına yönelik yönlendirme ve önerilerin büyük ölçüde sağlandığını ortaya koymaktadır.

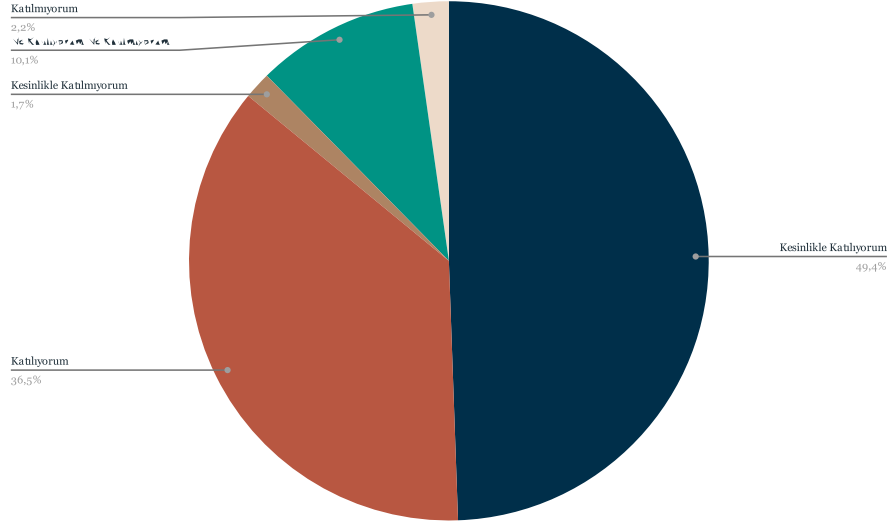

Grafik 22: Eğitim Sürecinde Mesleki Yönlendirme

5.3.3 Eğitim İçeriği ve Düzeyine İlişkin Yeterlilik Algısı

Katılımcıların %49,4' "Kesinlikle Katılıyorum", %36,5'i ise "Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Buna karşılık, %2,2 oranında olumsuz görüş bildirilmiş, %10,1 oranında katılımcı ise kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Bu bulgular, bölümün eğitim içeriği ve eğitim düzeyine ilişkin genel memnuniyetin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

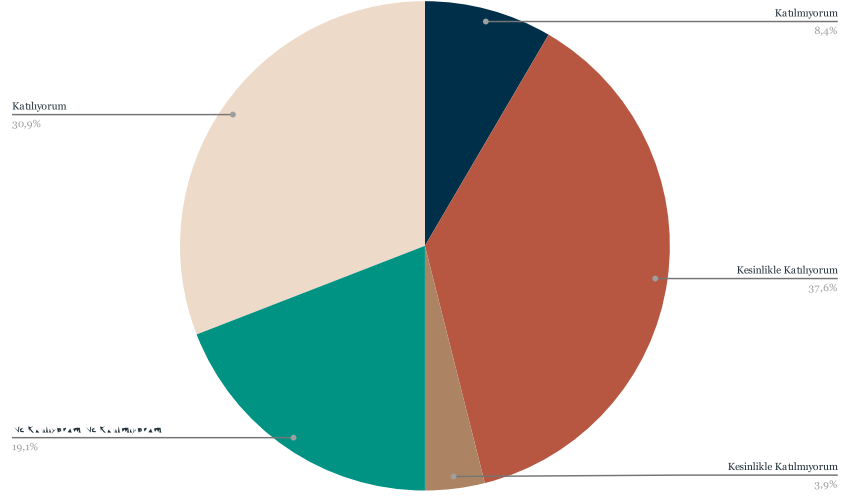

Grafik 23: Eğitim İçeriği ve Düzeyine İlişkin Yeterlilik Algısı

5.3.4 İş Bulma ve Sektör Değiştirme Sürecine İlişkin Değerlendirme

Katılımcıların %37,6'sı "Kesinlikle Katılıyorum", %30,9'u "Katılıyorum" yanıtını vermiştir. %19,1 oranında kararsız görüş bildirilirken, %12,3'lk kesim olumsuz değerlendirme yapmıştır.

Bu sonuçlar, mezunların önemli bir bölümünün iş bulma sürecinde belirgin bir zorluk yaşamadığını göstermektedir.

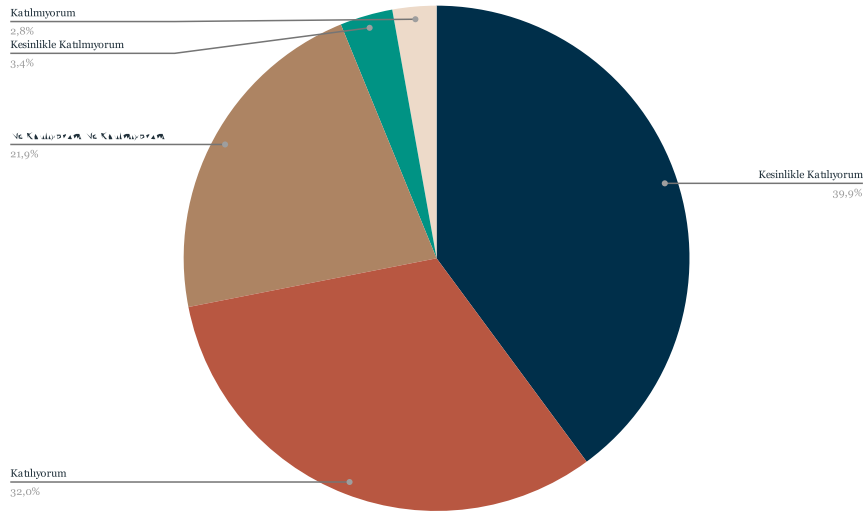

Grafik 24: İş Bulma ve Sektör Değişirme Sürecine İlişkin Değerlendirme

5.3.5 Eğitimin Profesyonel Yaşama Hazırlayıcılığı

Katılımcıların %39,9'u “Kesinlikle Katılıyorum”, %32,0'ı “Katılıyorum” yanıtını vermiştir. Olumsuz görüş oranı %6,2 olup, %21,9'luk kesim kararsızdır.

Elde edilen bulgular, eğitimin profesyonel yaşama hazırlama düzeyinin genel olarak olumlu değerlendirildiğini göstermektedir.

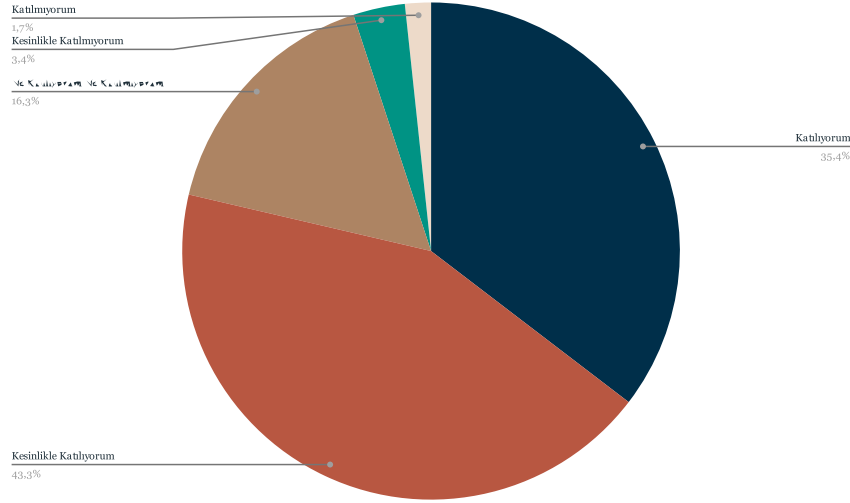

Grafik 25: Eğitimin Profesyonel Yaşama Hazırlayıcılığı

5.3.6 Takım Çalışması Becerisinin Kazandırılması

Katılımcıların %43,3'ü "Kesinlikle Katılıyorum", %35,4'ü "Katılıyorum" görüşündedir. %5,1 oranında olumsuz, %16,3 oranında kararsız değerlendirme bulunmaktadır.

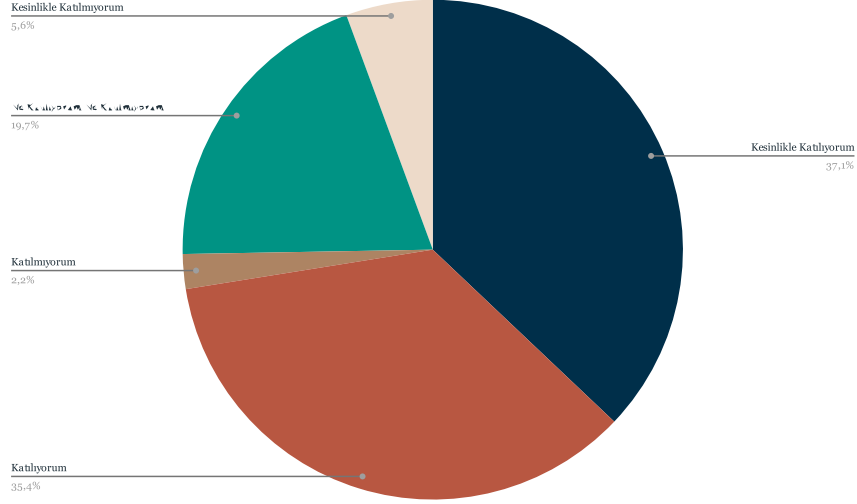
Sonuçlar, eğitim sürecinde takım çalışması becerisinin önemli ölçüde kazandırıldığını göstermektedir.

Grafik 26: Takım Çalışması Becerisinin Kazandırılması

5.3.7 Sunulan Olanak ve Hizmetlerin Yeterliliği

Katılımcıların %37,1'i "Kesinlikle Katılıyorum", %35,4'ü "Katılıyorum" yanıtını vermiştir. %5,6'sı olumsuz değerlendirme yapmış, %19,7'si kararsız kalmıştır. Bu bulgular, üniversite/fakülte/bölüm tarafından sunulan olanak ve hizmetlerin genel olarak yeterli bulunduğunu ortaya koymaktadır.

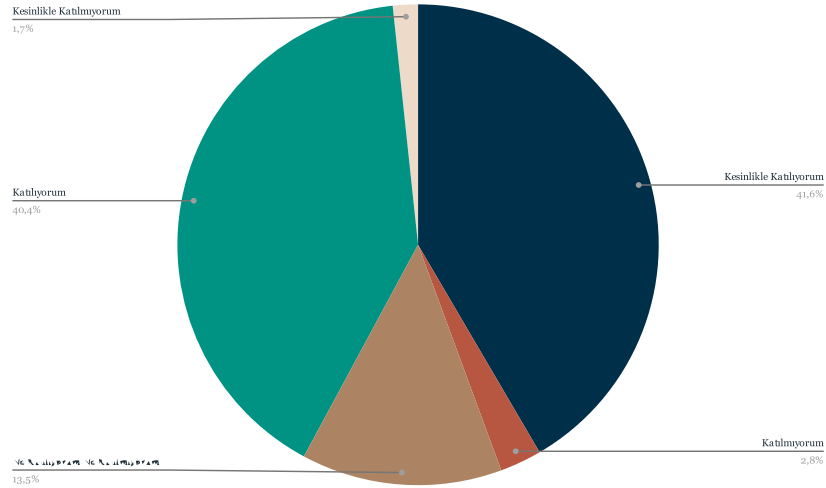

Grafik 27: Sunulan Olanak ve Hizmetlerin Yeterliliği

5.3.8 Eğitim Altyapı Olanaklarının Yeterliliği

Katılımcıların %41,6'sı “Kesinlikle Katılıyorum”, %40,4’ü “Katılıyorum” görüşündedir. Olumsuz değerlendirme oranı %4,5 olup, %13,5 oranında kararsızlık mevcuttur.

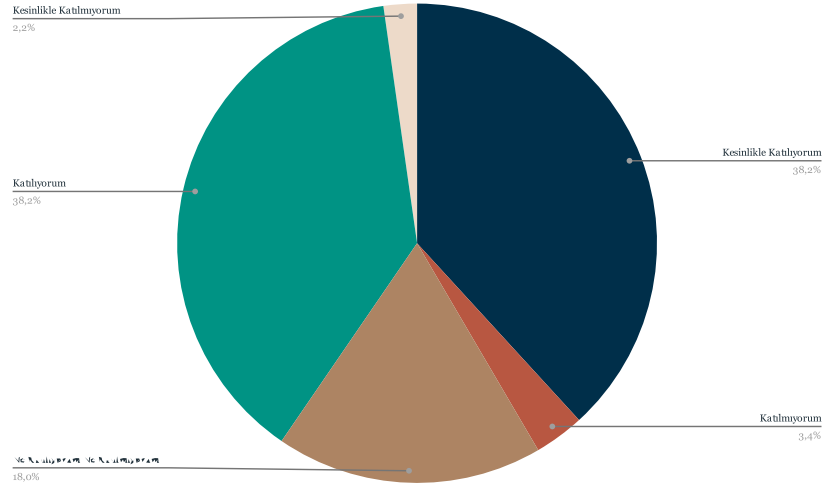
Elde edilen veriler, altyapı olanaklarının büyük ölçüde yeterli görüldüğünü göstermektedir.

Grafik 28: Eğitim Altyapı Olanaklarının Yeterliliği

5.3.9 Akademik ve Mesleki Etkinliklerin Yeterliliği

Katılımcıların %38,2'si “Kesinlikle Katılıyorum”, %38,2'si “Katılıyorum” yanıtını vermiştir. %18,0'ı kararsız, %5,6'sı olumsuz görüş bildirmiştir. Bu sonuçlar, bölüm bünyesinde gerçekleştirilen akademik etkinliklerin genel olarak yeterli bulunduğunu göstermektedir.

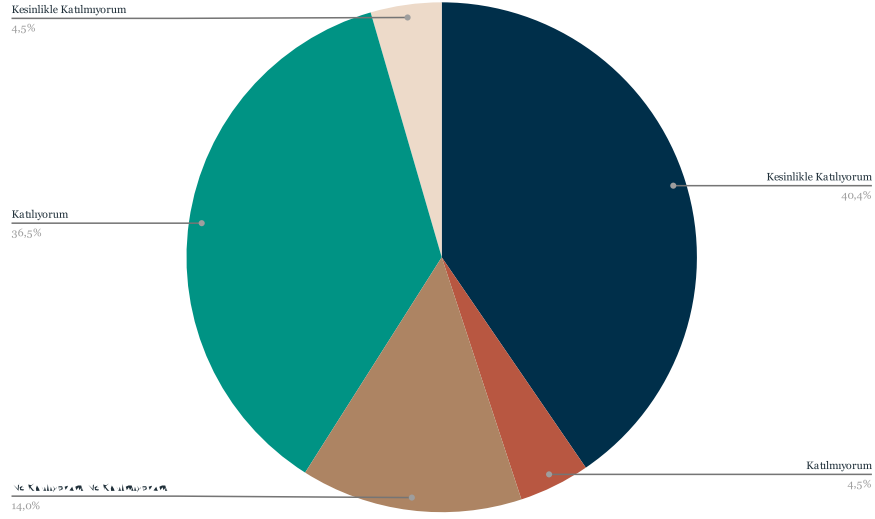

Grafik 29: Akademik ve Mesleki Etkinliklerin Yeterliliği

5.3.10 Eğitimin Mesleki Öz Yeterlilik Algısına Katkısı

Katılımcıların %40,4'ü “Kesinlikle Katılıyorum”, %36,5'i “Katılıyorum” görüşündedir. %14,0'ı kararsız, %6,7'si olumsuz değerlendirme yapmıştır.

Sonuçlar, eğitimin mezunların kariyerlerinde kendilerini yeterli hissetmelerine olumlu katkı sağladığını göstermektedir.

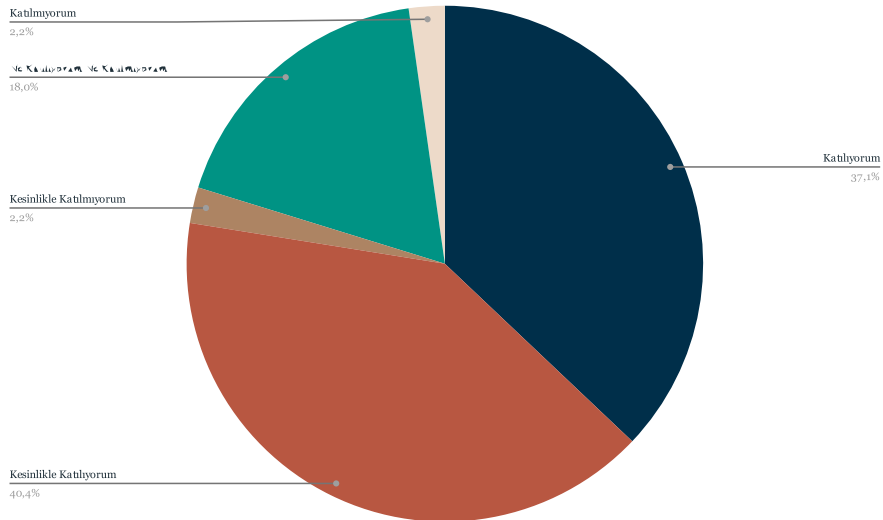

Grafik 30: Eğitimin Mesleki Öz Yeterlilik Algısına Katkısı

5.3.11 Karar Verme ve Problem Çözme Becerilerinin Gelişimi

Katılımcıların %40,4'ü “Kesinlikle Katılıyorum”, %37,1'i ise “Katılıyorum” yanıtını vermiştir. Buna karşılık, %18,0 oranında katılımcı kararsız olduğunu belirtmiş, %2,2'si ise olumsuz görüş bildirmiştir.

Elde edilen bulgular, eğitimin analitik düşünme ve problem çözme becerilerine önemli düzeyde katkı sağladığını göstermektedir.

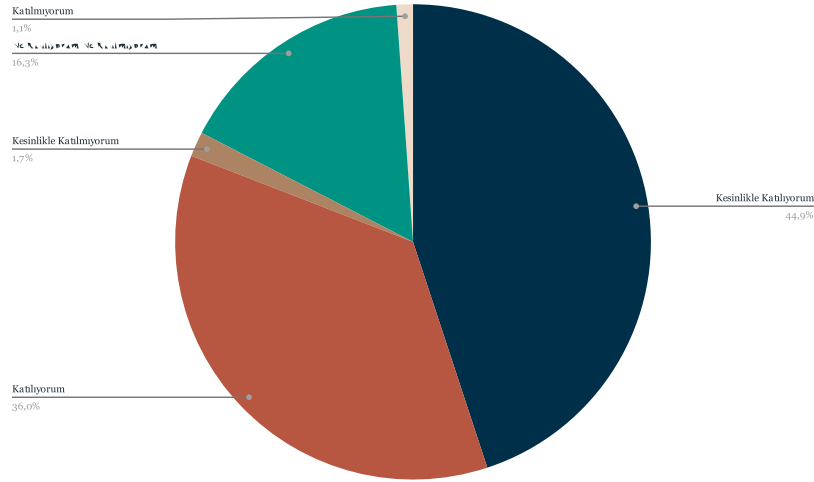

Grafik 31: Karar Verme ve Problem Çözme Becerilerinin Gelişimi

5.3.12 Yaratıcılık ve Girişimcilik Becerilerinin Gelişimi

Katılımcıların %44,9'u "Kesinlikle Katılıyorum", %36,0'ı "Katılıyorum" görüşündedir. %16,3'ü kararsız, %2,8'i olumsuz değerlendirme yapmıştır.

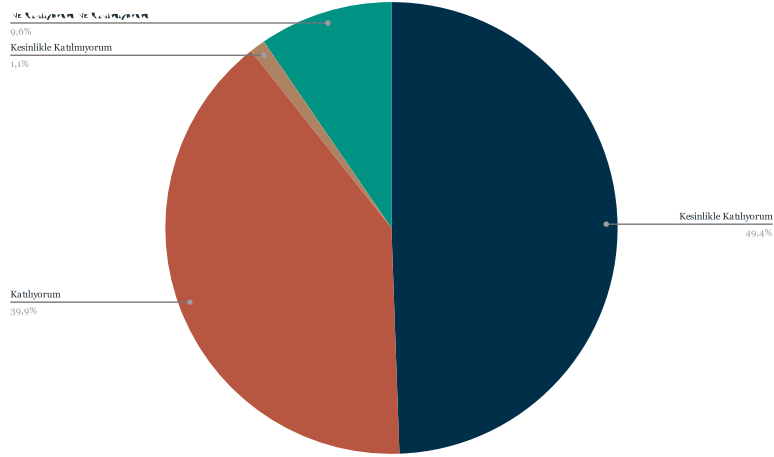
Sonuçlar, eğitimin yaratıcılık ve girişimcilik becerileri üzerinde güçlü bir etki oluşturduğunu göstermektedir.

Grafik 32: Yaratıcılık ve Girişimcilik Becerilerinin Gelişimi

5.3.13 Teknolojik Yetkinlik Düzeyi

Katılımcıların %49,4'ü "Kesinlikle Katılıyorum", %39,9'u "Katılıyorum" görüşündedir. %9,6'sı kararsız, %1,1'i ise olumsuz değerlendirme yapmıştır. Bu bulgular, mezunların alanlarının gerektirdiği teknolojik araç, gereç ve yöntemleri kullanma konusunda kendilerini yüksek düzeyde yetkin gördüklerini göstermektedir.

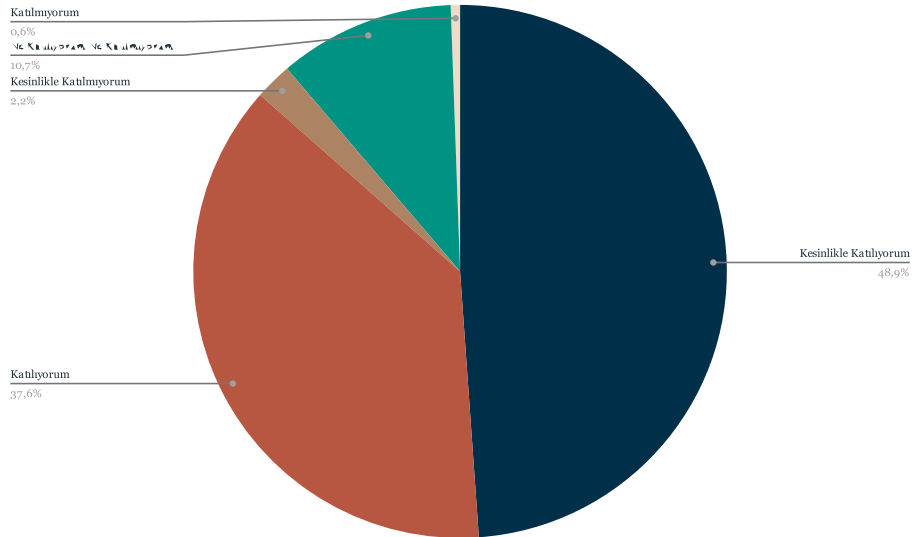

Grafik 33: Teknolojik Yetkinlik Düzeyi

5.3.14 Derslerin Teorik ve Uygulama Açısından Yeterliliği

Katılımcıların %48,9'u "Kesinlikle Katılıyorum", %37,6'sı "Katılıyorum" yanıtını vermiştir. %10,7'si kararsız, %3,3'ü olumsuz görüş bildirmiştir.

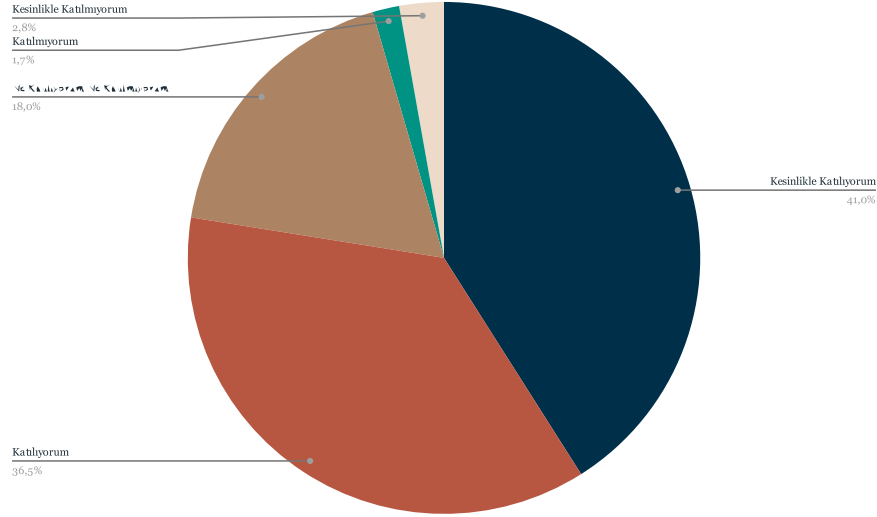
Elde edilen sonuçlar, programda yer alan derslerin teorik ve uygulamalı denge açısından genel olarak yeterli bulunduğunu göstermektedir.

Grafik 34: Derslerin Teorik ve Uygulama Açısından Yeterliliği

5.3.15 Ders İçeriklerinin Çalışma Hayatına Katkısı

Katılımcıların %41,0'ı “Kesinlikle Katılıyorum”, %36,5'i “Katılıyorum” görüşündedir. %18,0'ı kararsız, %4,5'i olumsuz değerlendirme yapmıştır. Bu durum, ders içeriklerinin mezunları çalışma hayatına hazırlama açısından önemli ölçüde fayda sağladığını ortaya koymaktadır.

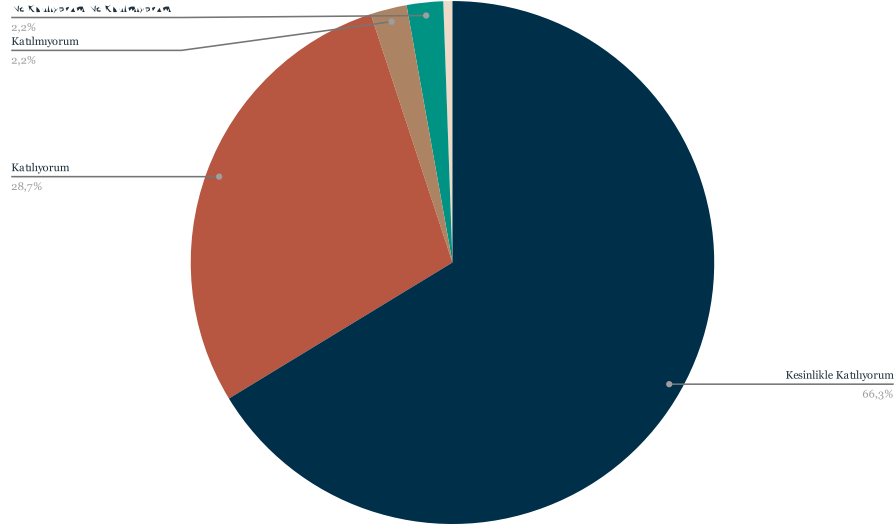

Grafik 35: Ders İçeriklerinin Çalışma Hayatına Katkısı

5.3.16 Öğrenci–Öğretim Elemanı İletişiminin Etkililiği

Katılımcıların %66,3'ü “Kesinlikle Katılıyorum”, %28,7'si “Katılıyorum” yanıtını vermiştir. Olumsuz görüş oranı %2,2 düzeyindedir.

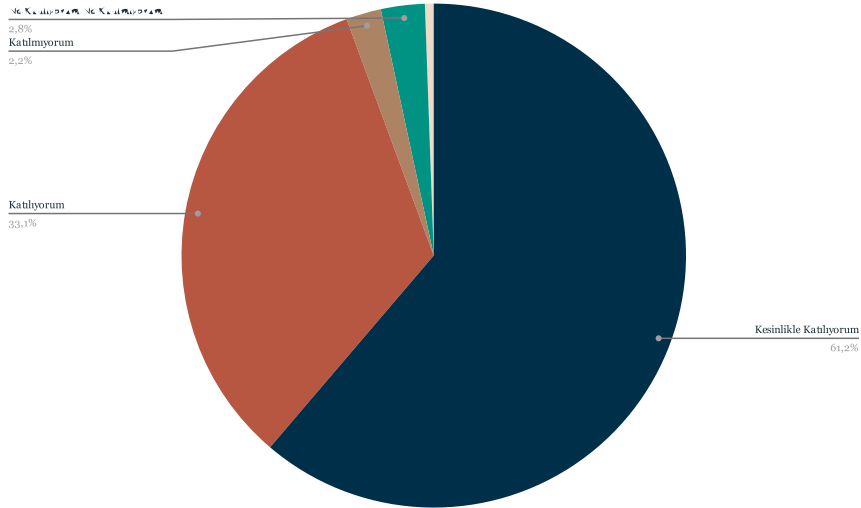
Bu sonuç, öğrenci ile öğretim elemanları arasındaki iletişimin oldukça yüksek düzeyde etkili olarak sağlandığını göstermektedir.

Grafik 36: Öğrenci-Öğretim Elemanı İletişiminin Etkilliliği

5.3.17 Etik ve Mesleki Sorumluluk Bilincinin Kazandırılması

Katılımcıların %61,2'si “Kesinlikle Katılıyorum”, %33,1'i “Katılıyorum” görüşündedir. Olumsuz değerlendirme oranı %2,2 düzeyindedir. Elde edilen bulgular, eğitim sürecinde etik değerler ve mesleki sorumluluk anlayışının güçlü biçimde kazandırıldığını göstermektedir.

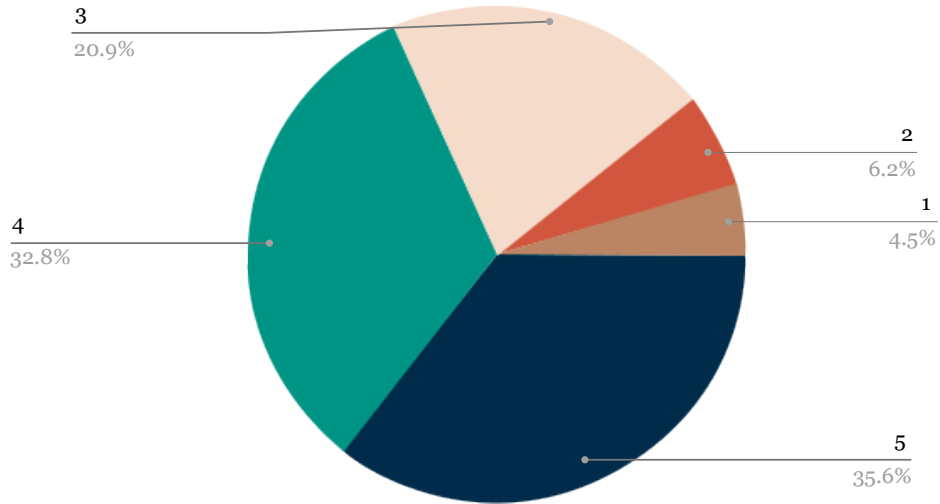
Grafik 37: Etik ve Mesleki Sorumluluk Bilincinin Kazandırılması

5.3.18 Basım ve Yayım Teknolojileri Bölümünde Alınan Eğitimin İş Hayatına Katkı Derecesi

Katılımcıların %35,6'sı eğitimin iş hayatına katkı derecesini "5", %32,8'i "4", %20,9'u "3" olarak değerlendirmiştir. Buna karşılık %6,2'si "2" ve %4,5'i "1" puan vermiştir.

Buna göre katılımcıların %68,4'ü (4 ve 5 puan verenler) bölümde alınan eğitimin iş hayatına yüksek düzeyde katkı sağladığını ifade etmektedir. Orta düzey değerlendirme yapanların oranı %20,9 olup, düşük katkı algısına sahip olanların oranı ise toplamda %10,7'de kalmıştır.

Elde edilen bulgular, Basım ve Yayım Teknolojileri bölümünde verilen eğitimin mezunların iş yaşamına uyum süreci ve mesleki performansı üzerinde genel olarak güçlü ve olumlu bir etki oluşturduğunu göstermektedir. Bu durum, program çıktılarının sektör beklentileriyle önemli ölçüde örtüştüğüne işaret etmektedir.

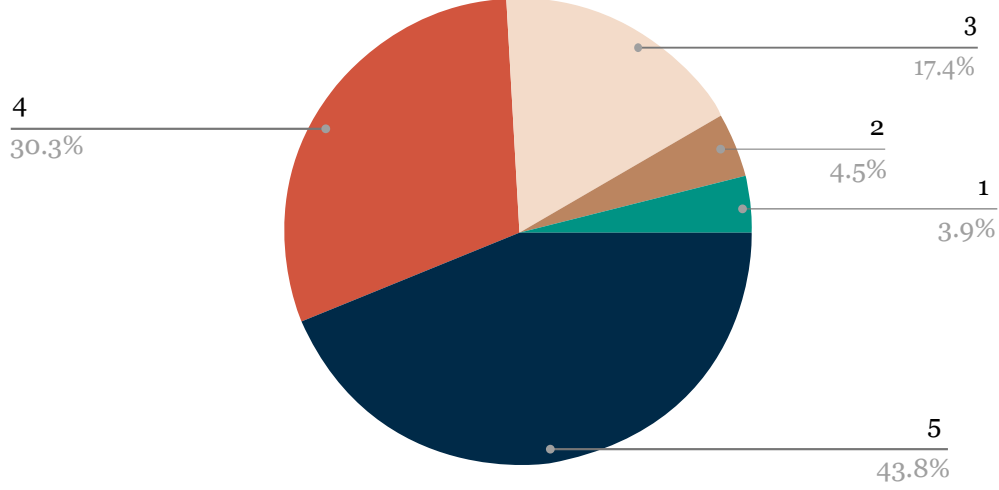
Grafik 38: Basım ve Yayım Teknolojileri Bölümünde Alınan Eğitimin İş Hayatına Katkı Derecesi

5.3.19 Mesleki Memnuniyet Düzeyine İlişkin Bulgular

Katılımcıların %43,8'i mesleki memnuniyet düzeyini "5", %30,3'ü "4", %17,4'ü "3" olarak değerlendirmiştir. Buna karşılık %4,5'i "2" ve %3,9'u "1" puan vermiştir.

Bu doğrultuda katılımcıların %74,1'i (4 ve 5 puan verenler) mesleki memnuniyetlerinin yüksek düzeyde olduğunu ifade etmektedir. Orta düzey memnuniyet bildirenlerin oranı %17,4 olup, düşük memnuniyet düzeyine sahip olanların oranı ise toplamda %8,4'te kalmıştır.

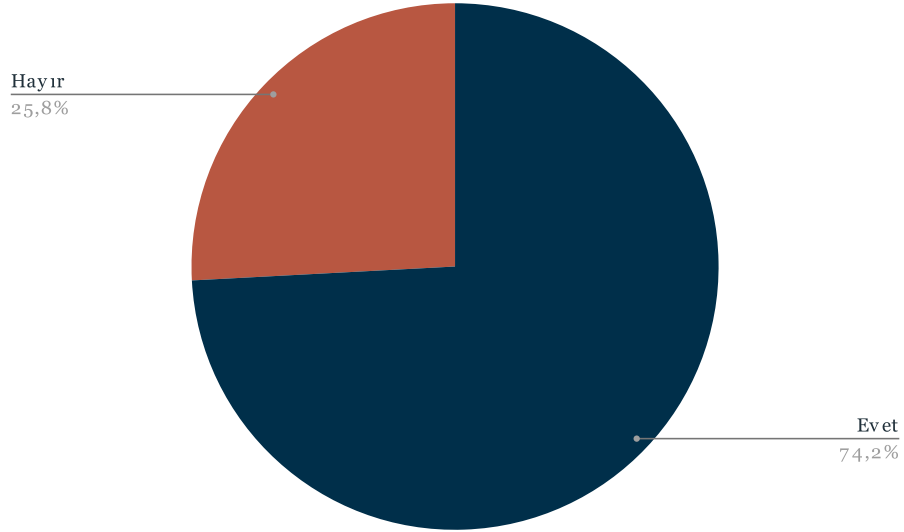
Elde edilen bulgular, mezunların önemli bir çoğunluğunun mesleki yaşamlarından yüksek düzeyde memnun olduklarını göstermektedir. Bu durum, alınan eğitimin iş yaşamındaki uyum, performans ve kariyer gelişimi açısından olumlu bir zemin oluşturduğuna işaret etmektedir.

Grafik 39: Mesleki Memnuniyet Düzeyine İlişkin Bulgular

5.3.20 Mezunlar Gününe Katılma İsteği

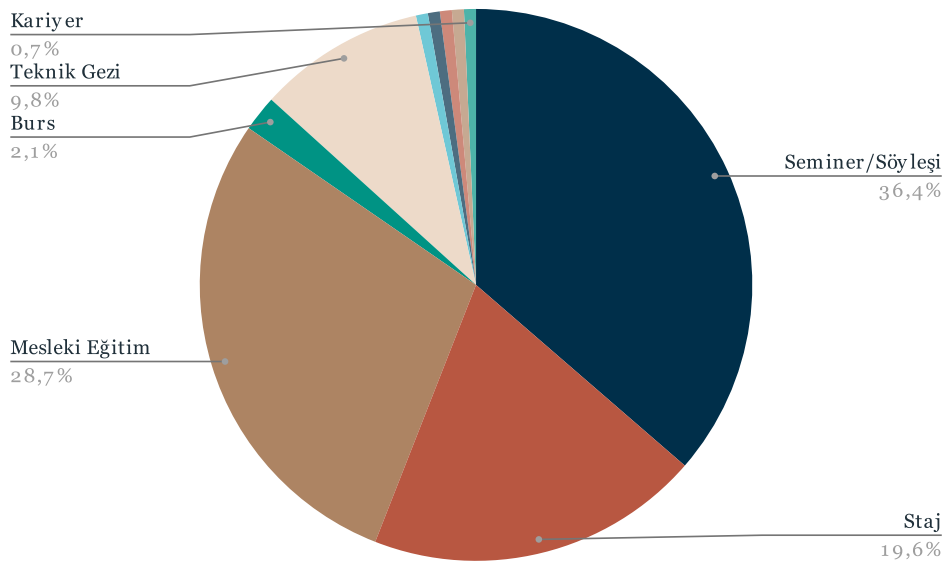
Katılımcıların %74,2'si "Evet", %25,8'i ise "Hayır" yanıtını vermiştir. Elde edilen bulgular, mezunların büyük çoğunluğunun mezunlar gününe katılma yönünde istekli olduğunu göstermektedir. Bu durum, mezunların kurumla bağlarını sürdürme eğiliminde olduklarını ve üniversite ile etkileşimlerini devam ettirmeye açık olduklarını ortaya koymaktadır. Mezun-üniversite ilişkilerinin güçlendirilmesi açısından bu oran dikkat çekici düzeydedir.

Grafik 40: Mezunlar Gününe Katılım İsteği

5.3.21 Mezunların Bölüme ve Öğrencilere Mesleki Katkı Sağlama Durumları

Katılımcıların bölüme ve öğrencilere mesleki katkı sağlama istekleri incelendiğinde, en yüksek oranın %36,4 ile seminer/söyleşi yoluyla katkı sağlamak isteyenlerden oluştuğu görülmektedir. Bunu %28,7 ile mesleki eğitim ve %19,6 ile staj imkânı sağlama seçenekleri takip etmektedir. Daha düşük oranlarda olmak üzere teknik gezi, burs ve kariyer desteği gibi katkı türleri de belirtilmiştir. Bu bulgu, mezunların bölüme ve öğrencilere mesleki destek sunmaya istekli olduklarını göstermektedir.

5.3.22 Açık Uçlu Mezun Görüşlerine İlişkin Nitel Değerlendirme

Araştırma kapsamında mezunlara yöneltilen açık uçlu sorulara verilen yanıtlar içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Selam, teşekkür ve kişisel hitap ifadeleri değerlendirme dışı bırakılmış; kalan ifadeler tematik olarak sınıflandırılmıştır. Elde edilen nitel bulgular, mezunların eğitim deneyimlerini ve sektörle ilişkili gözlemlerini daha derinlikli biçimde ortaya koymaktadır.

Analiz sonucunda mezun görüşlerinin dört temel tema etrafında yoğunlaştığı belirlenmiştir: eğitim–sektör entegrasyonu, uygulama deneyiminin önemi, istihdam sürecine ilişkin yapısal sorunlar ve programın bireysel gelişime katkısı.

İlk olarak, mezunların önemli bir kısmı eğitim sürecinde sektörle daha güçlü ve sistematik bir bağ kurulması gerektiğini vurgulamıştır. Özellikle öğrencilik döneminde sektörel gözlem yapılması, yarı zamanlı çalışma imkanlarının artırılması ve gerçek üretim ortamının daha erken deneyimlenmesi gerektiği yönünde görüşler bildirilmiştir. Mezunlara göre, teknik bilginin kalıcı ve işlevsel hale gelmesi ancak uygulama ile desteklenmesi sayesinde mümkün olmaktadır.

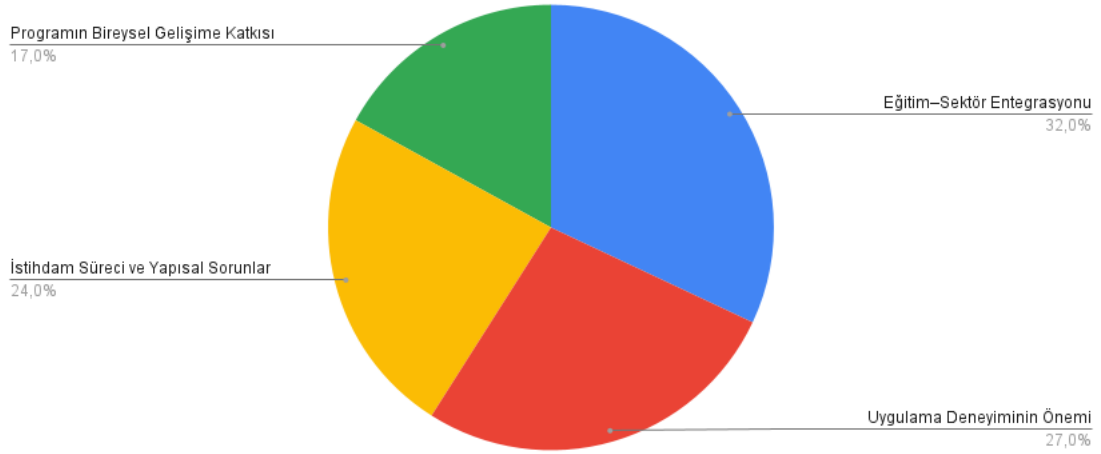
İkinci olarak, basım ve yayım sektörünün doğası gereği deneyim temelli bir alan olduğu sıklıkla ifade edilmiştir. Mezunlar, özellikle üretim süreçlerinde ustalık, saha pratiği ve operasyonel tecrübenin belirleyici olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda bazı katılımcılar, mesleğin yalnızca akademik bilgiyle değil, aktif üretim sürecine dahil olarak öğrenilebileceğini vurgulamıştır.

Üçüncü tema, istihdam sürecine ilişkin yapısal değerlendirmelerdir. Mezunların bir bölümü sektörde ücret düzeylerinin beklentilerin altında kaldığını, bazı işletmelerde mesleki uzmanlık bilincinin yeterince yerleşmediğini ve işe alım süreçlerinde alan dışı tercihler yapılabildiğini ifade etmiştir. Ayrıca sektörün büyük ölçüde belirli şehirlerde yoğunlaşması, bölgesel istihdam farklılıklarını da beraberinde getirmektedir. Bu durumun kariyer planlamasını doğrudan etkilediği belirtilmiştir.

Dördüncü olarak, mezunların önemli bir kısmı programın yalnızca teknik yeterlilik değil; disiplin, sorumluluk bilinci, üretim planlama anlayışı ve problem çözme refleksi

kazandırdığını ifade etmiştir. Bazı mezunlar farklı sektörlere yönelmiş olsalar dahi, eğitim sürecinde edinilen teknik bakış açısının ve üretim kültürünün mesleki yaşamlarında dolaylı katkı sağladığını belirtmiştir. Bu durum, program çıktılarının aktarılabilir beceriler üretme kapasitesine işaret etmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde açık uçlu mezun görüşleri, programın güçlü akademik ve teknik bir temel sunduğunu ortaya koymakla birlikte; sektörle daha kurumsal iş birliklerinin geliştirilmesi, uygulama temelli deneyimlerin artırılması ve kariyer yönlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Nitel bulgular, nicel analiz sonuçlarını tamamlayıcı nitelikte olup programın sürdürülebilir gelişimi açısından önemli geri bildirimler sunmaktadır.

Grafik 42: Açık Uçlu Mezun Görüşlerine İlişkin Nitel Değerlendirme

5.4 Eğitim Değerlendirme Ölçeğine İlişkin Tartışma

Bu araştırmada Basım ve Yayımlar Teknolojileri Programı mezunlarının istihdam durumları, sektörel dağılımları ve aldıkları eğitimin mesleki yaşama etkisi incelenmiştir. Elde edilen bulgular, program mezunlarının iş gücü piyasasına yüksek düzeyde katılım sağladığını ve mesleki memnuniyet düzeylerinin genel olarak olumlu olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre mezunların %79,9'unun tam zamanlı olarak çalışıyor olması, programın istihdam edilebilirlik açısından güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Mezunların önemli bir bölümünün mezuniyet sonrasında kısa sürede

iş bulmuş olması da uygulama temelli eğitimin iş gücü piyasasına geçiş sürecini desteklediğini düşündürmektedir. Mesleki ve teknik eğitim programlarının uygulama ağırlıklı yapısının istihdam sürecini hızlandırdığına ilişkin bulgular literatürde de vurgulanmaktadır (Günay & Özer, 2016).

Alan uyumu incelendiğinde mezunların %71,2'sinin alan dışında, %28,8'inin ise alanla ilişkili işlerde çalıştığı görülmektedir. Bu durum, mezunların önemli bir kısmının doğrudan kendi eğitim alanı dışında istihdam edildiğini göstermektedir. Alan dışı istihdam oranının yüksek olması; basım ve yayım sektörünün istihdam kapasitesi, ücret düzeyleri, çalışma koşulları ya da sektörde yaşanan teknolojik dönüşüm gibi çeşitli faktörlerle ilişkili olabilir. Bununla birlikte program kapsamında kazanılan teknik, tasarımsal ve dijital becerilerin farklı sektörlere aktarılabilir nitelikte olması da mezunların farklı alanlara yönelmesini kolaylaştırmış olabilir.

Sektörel dağılım bulgularına göre mezunların %70,8'inin özel sektörde çalıştığı belirlenmiştir. Ayrıca işyerlerinin %86,1'inin İstanbul'da bulunması, sektörün coğrafi olarak belirli merkezlerde yoğunlaştığını göstermektedir. Bu durum, mezunların kariyer planlamalarında bölgesel hareketliliğin önemli bir değişken olduğunu ortaya koymaktadır.

Teknolojik altyapı açısından değerlendirildiğinde işyerlerinin %36,7'sinde herhangi bir baskı sisteminin kullanılmadığı görülmektedir. Baskı yapılan işletmelerde ise dijital baskı oranı %22,8, ofset baskı oranı %22,4'tür. Bu bulgu, mezunların önemli bir kısmının doğrudan üretim hattında değil; tasarım, planlama, satış veya yönetim gibi alanlarda görev aldığını düşündürmektedir. Ayrıca dijital baskının ofset baskıya yakın oranlarda temsil edilmesi, sektörde dijitalleşme sürecinin belirgin biçimde ilerlediğini göstermektedir. Bu bağlamda müfredatın dijital üretim teknolojileri ve güncel yazılım uygulamaları doğrultusunda güncellenmesi önem arz etmektedir.

Eğitimin iş hayatına katkısına ilişkin değerlendirmelerde mezunların %48,9'unun yüksek düzeyde katkı algısına sahip olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde mesleki memnuniyet düzeyinin %74,1 oranında yüksek çıkması, mezunların kariyer süreçlerinden genel olarak tatmin olduklarını göstermektedir. Bu bulgular, programın mesleki yeterlilik kazandırma açısından işlevsel olduğunu ortaya koymaktadır.

Mezunların %74,2'sinin mezunlar gününe katılma isteği, kurumsal aidiyet düzeyinin güçlü olduğunu göstermektedir. Bu durum, mezun izleme sistemlerinin kurumsallaştırılması ve sektör–üniversite iş birliklerinin sürdürülebilir biçimde geliştirilmesi açısından önemli bir potansiyele işaret etmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde program; istihdam oranı, mesleki memnuniyet ve eğitimin iş yaşamına katkısı açısından olumlu bir tablo sergilemektedir. Bununla birlikte mezunların yaklaşık yarısının alan dışına yönelmiş olması, müfredatın sektörel gelişmeler doğrultusunda düzenli olarak gözden geçirilmesini ve kariyer yönlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde program; istihdam oranı, mesleki memnuniyet ve eğitimin iş yaşamına katkısı açısından olumlu bir tablo sergilemektedir. Bununla birlikte mezunların yaklaşık yarısının alan dışına yönelmiş olması, müfredatın sektörel gelişmeler doğrultusunda düzenli olarak gözden geçirilmesini ve kariyer yönlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

6. Çıktılar

Sempozyum Sunumu – Bildiri Özeti Yayını:

Kement, E., Takmaz, E., Tufan, A. E., Kuru, T., & Kartal, E. (2025). Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Basım ve Yayımlar Teknolojileri Programı Mezunlarının İstihdam Analizi. *Ulusal Basım ve Ambalaj Teknolojileri Öğrenci Sempozyumu Bildiri Özet Kitabı*, (Ed. Dr. Öğr. Üyesi Cem Özakhun), Artikel Akademi Yayıncılık, İstanbul, s. 21.

7. Proje ile ilgili harcama kalemleri hakkında ayrıntılı bilgi

7.1. Sarf Malzeme (2071 TL)

Proje kapsamında veri toplama sürecinde çevrim içi anket ile ulaşılamayan katılımcılarla telefon görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda telefon görüşme giderleri sarf malzeme kalemi altında değerlendirilmiştir. İlgili faturalar proje yürütücüsü Ebru KEMENT ve proje ortağı Tekbire KURU adına düzenlenmiştir.

7.2. Makine/Teçhizat (Demirbaş) (5 x 1,074 TL = 5370 TL)

Proje verilerinin güvenli şekilde saklanması, yedeklenmesi ve analiz sürecinde

kullanılması amacıyla 5 adet harici depolama birimi (harddisk) temin edilmiştir. İlgili faturalar proje yürütücüsü Ebru KEMENT adına düzenlenmiştir.

7.3. Ulaşım (2000 TL)

Proje kapsamında gerçekleştirilen saha çalışmaları ve veri toplama sürecinde şehir içi ulaşım giderleri oluşmuştur. Ulaşım sürecinde akaryakıt kullanılmıştır. Bu kapsamda yapılan akaryakıt alımına ait fiş harcama belgesi olarak sunulmuştur.

8. Ekler

Ek-1: KAYNAKLAR

Arabacıoğlu, T., Sebetci, Ö., Güler, E., & Karataş, T. (2011). Meslek yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı programı mezunları hakkında betimsel bir çalışma. *Akademik Bilişim 2011- XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 783–789.

İbileme, A. İ. (2019). *Açık ve uzaktan öğrenmede mezun bilgi sistemlerinin geliştirilmesi: Anadolu Üniversitesi örneği* (Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi). YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Kalaycı, N., & Öztürk, A. (2018). Eğitim programları ve öğretim mezunlarını izleme çalışması: Gazi Üniversitesi örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(1), 77–103.

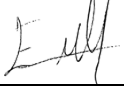
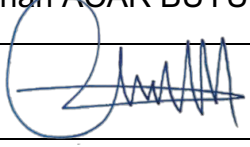
Özsoy, S. A., & Uğur, E. (2018). İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler MYO Basım ve Yayım Teknolojileri Programı müfredatının ulusal meslek standartlarına uygunluğunun değerlendirilmesi. *Journal of Institute of Economic Development and Social Researches*, 4(10), 408–417.

Pinnington, A., Mir, F. A., & Ai, Z. (2024). The significance of general skills training for early career graduates: Relationships with perceived organizational support, job satisfaction and turnover intention. *European Journal of Training and Development*, 48(7/8), 705–729. <https://doi.org/10.1108/EJTD-01-2024-0010>

Tektaş, N., Oral, B., Büyükpehlivan, G., Ulusman, L., Öznaz, D., Polat, Z., Uzmanoğlu, S., İşgören, N. Ç., & Çınar, A. (2009). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin mesleki eğitime bakış ve beklentileri. *1. Uluslararası 5. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 546–552.

Walker, A., & Sorce, P. (2009). Correlates of job satisfaction of early career employees in printing and publishing occupations. *Printing Industries of America Research Reports*.

Yıldız, D., & Açıkel, A. (2022). Ulus Meslek Yüksekokulu mezunlarının çalışma durumlarının belirlenmesi ve mesleki eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 160–183.

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜNÜN ADI – SOYADI- İMZA	DANIŞMANIN ADI – SOYADI- İMZA
Ebru KEMENT	Doç. Dr. Gülhan ACAR BÜYÜKPEHLİVAN
	

Tarih : 10.03.2026